

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møtedato: 10.09.2025 kl. 09:30

Møtested:

Arkivsak: 23/03887

Mulige forfall meldes snarest til , .

, 03.09.2025

Helene Breivik Hellerdal
Leder

Sekretær

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

23/25 Saksliste Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027 10.09.2025

3

Saker til behandling

24/25 Utlysning av prosjektmidler 2025

5

25/25 Soknestruktur i Stavanger bispedømme

7

26/25 Høring om forslag til endret prostiinnndeling i Stavanger bispedømme

14

27/25 Møte mellom Stavanger bispedømmeråd og Samarbeid Menighet og Misjon Stavanger

41

28/25 Møte mellom Stavanger bispedømmeråd og Ungdomsrådet

46

29/25 Ny vararepresentant til Kirkens nødhjelps representantskap

53

Orienteringssaker

30/25 Stiftsdirektørens rapport september 2025

55

31/25 Partnership agreement 2025 - 20230 between Carlisle and Stavanger Diocese - signed.docx.pdf

62

32/25 Høringssvar fra Stavanger biskop, ny kulturmiljølov.pdf

63

33/25 Samarbeidsavtale mellom Stavanger bispedømme og Carlisle bispedømme

70

34/25 260 - Driftsrapport (uten tilskudd) pr. 07.2025

74

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møteinnkalling Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møtedato: 10.09.2025 kl. 09:30
Møtested: Stavanger bispedømmekontor
Arkivsak: 23/03887

Eventuelt forfall må meldes snarest.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

23/25 24/00358-4 Forslag til vedtak:
Innkalling og saksliste godkjennes.

Saker til behandling

24/25 25/02344-1 Utlysning av prosjektmidler 2025
25/25 25/02346-1 Soknestruktur i Stavanger bispedømme
26/25 24/02821-2 Høring om forslag til endret prostiinnndeling i Stavanger bispedømme
27/25 25/02343-1 Møte mellom Stavanger bispedømmeråd og Samarbeid Menighet og Misjon Stavanger
28/25 25/02340-1 Møte mellom Stavanger bispedømmeråd og Ungdomsrådet
29/25 23/03791-12 Ny vararepresentant til Kirkens nødhjelps representantskap

Orienteringssaker

30/25 24/00358-29 Stiftsdirektørens rapport september 2025
31/25 24/01347-2 Partnership agreement 2025 - 20230 between Carlisle and Stavanger Diocese
32/25 25/02098-1 Høringssvar fra Stavanger biskop, ny kulturmiljølov.pdf
33/25 25/02345-1 Samarbeidsavtale mellom Stavanger bispedømme og Carlisle bispedømme
34/25 25/02353-1 260 - Driftsrapport (uten tilskudd) pr. 07.2025

Helene Breivik Hellerdal
Leder

DEN NORSKE KYRKJA

Stavanger bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	131	25/02344-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	10.09.2025

Utlysning av prosjektmidler 2025

Saksorientering

58,7 millioner av tildelingen fra Kirkerådet til bispedømmerådet er tilskudd til menighetene. Menighetene får disse midlene til kirkelig undervisning og læring, diakoni og kirkemusikk, med mer.

Kirkemusikktilskuddet er et lite beløp tiltenkt musikalsk virksomhet i Domkirken. Hoveddelen av midlene er knyttet til stillinger innen kirkelig undervisning og læring og diakoni. Nå har vi fått oversikt over bruk av tilskuddet i 2024 og utgiftene i 2025. I år er det cirka 1 million kroner som ikke er fordelt og knyttet til faste avtaler og forpliktelser.

På grunn av den økonomiske situasjonen i Den norske kirke ble overskytende tilskuddsmidler holdt tilbake i 2024. Tidligere har det vært vanlig å lyse ut disse midlene til prosjekter i menighetene. Dette er mulig i 2025.

Bispedømmerådet har ungdom og unge voksne, diakoni og rekruttering som satsingsområder. Disse satsingsområdene er relevante for det de tildelte midlene skal gå til. Administrasjonen foreslår derfor å lyse ut restmidlene til prosjekter i menighetene innen satsingsområdene. Administrasjonen foreslår også å prioritere ungdomsdiakoni innen det diakonale satsingsområdet. Det vil gjøre at utlysningen får et klart og avgrenset fokus, som kan styrke kirkens arbeid for ungdom og unge voksne.

Å dele ut midler til små og varierte prosjekter gir stor saksbehandlingsmengde. Det er ikke kapasitet i administrasjonen til å ha like omfattende runder med behandling av søknader som tidligere år. Søknadsbeløpet bør derfor være minst 50 000 kroner. Da vil søknadsbehandlingen trolig bli mindre komplisert og omfattende. Det vil også gjøre at midlene går til prosjekter som kan få større effekt og som menighetene ellers vil ha utfordringer med å sette i gang.

Det vil også hjelpe menighetene om de kan bruke noen av midlene til lønn og honorarer. Det må være et vilkår at midlene ikke skal gå til etablert arbeid, men til tiltak som skaper noe nytt eller er viktige for å styrke ungdomsarbeidet i et område.

Kirkerådet har nylig fått oversatt et opplegg som heter «Meningen med meg». I «Meningen med meg» møtes ungdom med en kvalifisert gruppeleder for å snakke om livet, meningen med livet og for å lære å sette ord på følelser og erfaringer. Opplegget er forskningsbasert, pedagogisk gjennomtenkt og har fungert veldig godt der det er prøvd ut. Det er livssynsåpent, men kan gjerne gjennomføres i Den norske kirke.

Mer om opplegget finnes [i Ressursbanken](#).

Administrasjonen foreslår å lyse ut midlene med disse formålene:

- Tiltak for å skape nye tilbud til ungdom og unge voksne i et område
- Prosjekter for å få flere konfirmanter til å engasjere seg i Den norske kirke etter konfirmasjonstiden.
- Konkrete tiltak for å styrke samhandling mellom menigheter i Den norske kirke og barne- og ungdomsorganisasjonene
- Oppstart av «Meningen med meg»-grupper.
- Samarbeidstiltak på tvers av menigheter, for å koordinere og støtte opp om ungdomsarbeidet

I vurderingen av søknadene vil det være viktig å se på

- Om prosjektet treffer målet med utlysningen.
- Om prosjektet er realistisk og gjennomførbart
- Om prosjektet skaper noe nytt
- Om prosjektet kan gi erfaringer og utvikle arbeidsmåter flere kan ha nytte av
- Sannsynlig effekt av prosjektet

Ved ellers liknende søknader kan bispedømmerrådet også ta hensyn til om søkeren til vanlig får tilskudd til stillinger eller hører til områder som forholdsvis ikke får like mye tilskuddsmidler som andre.

Midlene kan lyses ut kort tid etter bispedømmerrådet har gjort vedtak, med frist for søknader tirsdag 21. oktober. Bispedømmerrådet vil kunne vedta hvilke prosjekter som skal få støtte i møtet 18. november. Midlene utbetales før årsskiftet og må benyttes til det formålet det er søkt om innen utgangen av 2027.

Forslag til vedtak

Bispedømmerrådet lyser ut gjenværende tilskuddsmidler for 2025 i tråd med saksframlegget.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	423	25/02346-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	10.09.2025

Soknestruktur i Stavanger bispedømme

Saksorientering

Innledning

I dag finnes det 1146 sokn på landsbasis. Stavanger bispedømme har 90 sokn.

Trossamfunnsloven definerer soknet som den grunnleggende enheten i Den norske kirke. Medlemskap i Den norske kirke innebærer tilhørighet til et sokn. Hvert sokn er eget rettssubjekt, med menighetsrådet og kirkelig fellesråd som sine organer. Hvert sokn skal enten ha sin egen kirke eller konkrete planer om et kirkebygg.

Soknestrukturen er grunnleggende stabil, men kan endres ved behov. Paragraf tre i kirkeordning for Den norske kirke gir bispedømmerådet myndighet til å fastsette endringer i kirkelig inndeling. Dette inkluderer også, innen gitte rammer, endringer i antall sokn og grensene mellom disse.

Soknegrenser kan ha lange eller korte tradisjoner. Kartet kan passe med terrenget på ulike måter, og samsvare med andre relevante inndelinger i større eller mindre grad. Ofte er det stort samsvar mellom lokal identitet og soknetilhørighet. Andre ganger går dette ikke helt sammen, for eksempel slik at folk ikke vet hvilket sokn de hører til, gjerne skulle hørt til en annen kirke eller kunne vært organisert sammen med et nabosokn.

Til nå har det vært praksis at bispedømmerådet ikke forvalter myndigheten til å gjøre endringer i sokneinndelingen spesielt aktivt. Endringer har bare blitt godkjent ved lokal enighet. Dette gir få konflikter, høy grad av lokalt selvstyre og kontinuitet i arbeidet.

Alt dette begrunner en viss forsiktighet i forhold til endringer i soknestruktur. Samtidig kan både bosettingsmønstre og identitet, ressursituasjon og muligheter for samarbeid reise spørsmål om mulige endringer. I denne saken inviteres bispedømmerådet derfor til å vurdere hvordan det ønsker å forvalte sitt ansvar for sokneinndeling i bispedømmet.

Teologi, kirkeforståelse og sokneinndeling

I den apostoliske trosbekjennelsen bekjennes troen på én hellig, allmenn kirke. Dette innebærer også at kirken grunnleggende sett henger sammen, som én kirke, på tvers av soknegrenser og andre inndelinger.

De lutherske bekjennelsesskriftene definerer kirken som «forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett» (Confessio Augustana, artikkel 7). I kirken skal noen ha ansvar for tjenesten med dette (CA 5). Kjernen i den lutherske kirkeforståelsen er menigheten som samles for å høre evangeliet, motta og dele sakramentene. Det gjør gudstjenestefellesskapet til en sentral størrelse i den kirkelige organiseringen.

Kirken skal organiseres slik at evangeliet blir forkynt og sakramentene tilbudt og brukt, blant annet gjennom at det finnes en vigslet tjeneste (CA 14) og finnes «forsamlinger» som samles til gudstjeneste. Et sokn kan omfatte et eller flere gudstjenestefellesskap og blir derfor ingen teologisk nødvendig eller fastlagt størrelse.

Siden de lutherske bekjennelsesskriftene ble utformet har også kirkeforståelsen utviklet seg. Grunnloven regner kirken som folkekirke (§16) og kirken omtales ofte med dette begrepet. Kirken definerer seg som bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende. Diakonien er integrert i kirkeforståelsen, og menighetene er både sosiale fellesskap, trosfellesskap og aktive aktører, misjonalt, kulturelt og diakonalt.

Det er ikke et én til én forhold mellom gudstjenestefellesskap, menighet og sokn. Noen sokn har én kirke (f.eks. Helleland, Varden, Frøyland og Orstad). Noen omfatter flere kirker og lokalsamfunn (f.eks. Vår Frelsers (med Røvær), Suldal (med Nesflaten) og Gand (med Julebygda/Malmheim). Noen består av et avgrenset lokalsamfunn med felles identitet (Ræge, Hundvåg, Eigerøy), mens andre består av flere lokalsamfunn (Sokndal (med Åna-Sira), Varhaug (med Varhaug og Vigrestad) og Rennesøy, med flere øyer og tettsteder).

Noen soknegrenser følger skolekretser og annen relevant inndeling, mens andre går på tvers av skolekretser. I en by kan en bydel ha flere sokn eller grenser mellom sokn som er vanskelige å se i virkeligheten. Noen sokn har lang historie (Domkirken), noen er blitt til i nye boligområder (Bogafjell), noen er skilt ut fra andre sokn (Hana), noen er justerte gjennom grensereguleringer og noen har slått seg sammen (Ølen og Bjoa). Andre har forsøk med felles sokneråd (Skjold, Vats og Vikebygd).

Sokneinndeling er altså en justerbar størrelse, en måte å organisere menighetsfellesskap og gudstjenestefellesskap på. God sokneinndeling handler om hensiktsmessig organisering, knyttet til lokal identitet, kirkedemokrati, kirkelige arbeidsfellesskap, ressursutnyttelse og strategi.

Regelverk om soknestruktur

Overordnede regler

Trossamfunnslovens § 11 gjør soknet til den grunnleggende enheten i Den norske kirke. Kirken bestemmer selv hvordan sokneinndelingen skal være.

Kirkeordningen sier at Den norske kirke skal være delt inn i sokn, prostier og bispedømmer. (§ 3) Kirkemøtet står for bispedømmeinndelingen, mens bispedømmerådene har ansvar for endringer på prosti- og soknenivå.

I 2024 fastsatte Kirkemøtet «Bestemmelser om avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling». Her peker Kirkemøtet på at bispedømmerådene avgjør saker om:

- a. opprettelse eller nedleggelse av prosti
- b. overføring av et sokn fra et prosti til et annet
- c. endring av grensene mellom sokn
- d. sammenslåing av sokn
- e. opprettelse av nytt sokn i et distrikt hvor det er kirke
- f. fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti

I disse bestemmelsene delegeres også Kirkerådets myndighet til bispedømmerådene, når det gjelder å «treffe bestemmelser som er nødvendige for å gjøre inndelingsendringer». Det inkluderer også «nødvendige lempninger i anvendelsen av kirkeordningen». Med andre ord gis bispedømmerådene kirkerettslig sett vide fullmakter i slike saker.

De formelle begrensningene i bispedømmerådenes myndighet ligger i at

- I saker om sokneinndeling skal menighetsmøtet uttale seg (Kirkeordningen, § 14).
- Dersom et vedtak påvirker kommunens økonomiske ansvar, skal kommunen også ha anledning til å uttale seg.
- Økonomiske og administrative konsekvenser av vedtak om sokneinndeling skal avklares før vedtaket.

Etter reglene kan initiativet til endringer i sokneinndeling komme fra flere nivåer. Soknet skal bli hørt gjennom menighetsrådsbehandling og menighetsmøte. Det er også mulig for bispedømmerådet å gjøre endringer ved uenighet eller delte synspunkter i eller mellom sokn. Tradisjonen er å tilstrebe enighet og gode prosesser i så stor grad som mulig.

Felles menighetsråd.

Noen sokn kan ønske å slå seg sammen permanent. Dette gjøres ved å gjennomføre den nødvendige prosessen lokalt og treffe vedtak i bispedømmerådet.

Det er også mulig å beholde sokneinndelingen, men opprette felles menighetsråd for flere sokn. Kirkemøtet gav regler for dette i 2024. Reglene sier at

- Menighetsmøtet skal uttale seg om etableringen på forhånd.

- Menighetsrådene som ønsker å samarbeide, skal søke bispedømmerådet om godkjenning.
- Felles menighetsråd skal etableres ved starten av en valgperiode.
- Hvert sokn er en egen valgkrets i kirkevalget, med to til fire representanter fra hvert sokn.
- Samarbeidet kan avsluttes dersom menighetsmøtet i et sokn gjør vedtak om det. Endringen trer i kraft ved neste valg.

Bispedømmerådet kan også godkjenne etablering av felles menighetsråd dersom et menighetsråd ikke er fulltallig.

Menighetsutvalg

En annen måte å organisere flere mindre enheter i et sokn på, er å bruke utvalgsstruktur. Enhetene kan ha et felles menighetsråd, med egne utvalg for deler av soknet, med ansvar for virksomheten i dette området.

Et menighetsutvalg gir en enklere organisering av arbeidet enn et menighetsråd. Det får lettere saksbehandlingsbyrde, ingen annen valgordning enn at menighetsrådet oppnevner og mer fokus på aktiviteter og utvikling.

Menighetsrådet kan delegere sin myndighet til utvalgene sine i alle saker der det ikke er fastsatt at menighetsrådet selv skal ta avgjørelsen. Når noe er delegert, kan utvalget ta avgjørelser uten egen behandling i menighetsrådet. Menighetsrådet kan eventuelt presisere hva slags avgjørelser som delegeres eller andre rammer for delegasjonen. Menighetsrådet vil ha det overordnede ansvaret og kunne endre delegasjonen ved behov.

Noen menigheter som har vært på vei til å skilles ut og bli egne sokn har vært organisert med menighetsutvalg i oppstarten. Ellers er ordningen lite brukt. Den kan likevel være en aktuell løsning dersom menighetsråd skulle ønske en enklere organisering og heller samarbeide med nabosokn om de formelle funksjonene menighetsråd ivaretar.

Både teologi og strukturer gir altså fleksibilitet i forhold til sokneinndeling. Det som ligger som et premiss rent teknisk sett er at soknegrensene må defineres ut fra statlige grunnkretser. En grunnkrets er den minste geografiske enheten samfunnet opererer med i alle sine inndelinger, så alle som bor innenfor en definert grunnkrets hører alltid sammen.

Et sokn omfatter nesten alltid mer enn én grunnkrets. Når det blir spørsmål om å endre grenser mellom sokn, vil dette alltid bli håndtert som en overflytting av én eller flere grunnkretser, siden noe annet ikke er praktisk mulig eller håndterbart.

Hensiktsmessig sokneinndeling i praksis

Demografi og forhold til annen inndeling

Det er ofte en fordel for menighetene med samsvar mellom sokneinndeling og lokal identitet.

Menighetene er lokalmenigheter, til for menneskene som bor i et område. Folk spør seg om hva som er *deres* kirke. Formelt vil dette alltid være soknet der de bor, men i

praksis kan det også handle om familietradisjoner, relasjoner, tilbud i menigheten og hvordan den uttrykker seg.

Mange menigheter spiller på den lokale tilhørigheten når de inviterer og bygger fellesskap. Der den lokale tilhørigheten er svakere eller mer fragmentert, kan det være vanskeligere å skape tilhørighet. Identitet er derfor både et argument for å beholde soknegrenser der de fungerer godt og for å vurdere endringer når en lokalt ikke opplever grensene som tjenlige.

Opplevelsen av soknegrensene påvirkes også av andre grenser. Bydelsinndeling og skolekretser påvirker hvem som møter hverandre og kjenner seg som en enhet. Skolekretser på tvers av sokn er ofte en utfordring for kirke-skole-samarbeid og organisering av konfirmantundervisning. Både skolekretser, bydelsinndeling og reiseveier er derfor viktige faktorer for kirkelig inndeling.

For eksempel pågår det lokalt en prosess for å overføre Stokkelandsmarka fra Ognå sokn til Varhaug, ut fra skolekretser, reiseveier og tilhørighetsopplevelse. I Stavanger er noen skolekretser delt mellom flere sokn, og kommunen har en bydelsorganisering som sokneinndelingen også kan vurderes opp mot. I Vindafjord har Skjold, Vats og Vikebygd sokn felles menighetsråd. Ølen og Bjoa sokn har slått seg sammen.

Gand sokn i Sandnes ble 1. januar 2024 delt i Gand og Ganddal sokn, der Ganddal omfatter både en del av soknet som med egen identitet fra tidligere og nye boligområder.

Ressursutnyttelse og samarbeid

Sokneinndeling er også et spørsmål om ressursbruk.

Ved svekkede økonomiske rammer kan det spare stillingsressurser og forenkle virksomheten å slå sammen sokn, permanent, gjennom forsøk eller gjennom felles menighetsråd.

Både praktisk, kirke- og arbeidsrettslig kan stillinger ha flere sokn som arbeidsområde. Ved endringer kan det noen ganger være behov for avklaringer og prosesser i forhold til eksisterende arbeidsavtaler. Ellers kan stillinger fritt gis flere sokn som arbeidsfelt.

Ønske om å se virksomheten i flere sokn sammen kan også vokse ut av virksomheten selv.

- Færre menighetsråd gir færre møter og mindre ressursbruk på saksbehandling. Disse ressursene kan brukes på annet arbeid.
- I områder som henger sammen kan ungdomsarbeid, kirkelig undervisning og læring, kulturarbeid, diakoni og gudstjenesteliv rettes inn mot målgrupper på tvers av soknegrenser.
- Små staber kan være sårbare. De som arbeider et sted kan ha glede av et større faglig og sosialt fellesskap på arbeidsplassen.

Soknegrensene kan altså fungere ulikt. De kan avgrense ansvarsområdet for stillinger på en god måte, gi lagfølelse og tilhørighet, eller de kan bli kunstige og uhensiktsmessige grenser som hindrer naturlig samarbeid, gir for små enheter og for

mye administrasjon. Hva som er tjenlig inndeling blir derfor ofte en konkret vurdering med mange sider.

Soknets egen opplevelse av strukturen er viktig for disse vurderingene. Samtidig er det ikke gitt at opplevelsen av dette i soknet er entydig.

Det er heller ikke gitt at behovet for endring blir først synlig lokalt, blant de ansatte eller i menighetsrådet. Det kan være mer synlig fra fellesrådsnivå, som organiserer personalet og forvalter ressurser, for noen i soknet som ser større muligheter for samarbeid eller eventuelt fra bispedømmenivå, der en kan se strukturer i bispedømmet fra fugleperspektiv.

Uansett hvor spørsmål om endringer oppstår har kvalitetene på endringsprosessene mye å si for hvordan de lander. Regelverket sikrer lokal involvering, De lokale vurderingene er viktige for beslutningen. Samtidig gir det mening at bispedømmeråd og kirkelige fellesråd også kan bidra med vurderinger av ressursbruk, muligheter for samordning og strategi.

Veien videre

Denne saken legges frem for å legge et prinsipielt grunnlag for hvordan bispedømmerådet skal nærme seg saker om sokneinndeling.

De foregående vurderingene peker mot at det kan finnes tilfeller der bispedømmet kan ta initiativ til endringsprosesser. Initiativet kan også komme fra lokalt nivå, fellesråd, proster eller andre som kjenner på hvordan eksisterende inndeling fungerer. Uansett vil alle berørte være viktige for å ta gode beslutninger. Soknestrukturen er såpass sentral i kirken at den bør forvaltes godt.

Administrasjonen tror ikke det er behov for full gjennomgang av soknestrukturen i bispedømmet. Pr. nå er det tilstrekkelig å gjøre vedtak om at bispedømmerådet også kan forvalte myndigheten sin gjennom å ta initiativ til strukturendringer, hvis det framstår som strategisk nødvendig, gir bedre rammer for virksomheten eller bedre ressursbruk.

Det er nytt kirkevalg i 2027, og endringer i soknestruktur bør følge valgperioden. Et aktuelt tiltak er å orientere aktuelle menighetsråd om muligheten for å organisere seg annerledes, innen neste valg. Det finnes også steder der ressursprosjekt, geografi eller mulighet for å nå lengre gjennom samarbeid kan gjøre det naturlig å ta opp spørsmål om soknegrenser og sokneinndeling, for eksempel i Stavanger og for noen av de minste soknene.

Målet med sokneinndelingen er uansett å legge grunnlag for bærekraftige og velfungerende lokale enheter, som folk kjenner tilknytning til og som er godt egnet som virksomhetsområder for kirkelig aktivitet. Mange ganger kan det oppnås gjennom kontinuitet og stabilitet. Andre ganger kan endring være det beste, på kortere eller lengre sikt.

Forslag til vedtak

1. Stavanger bispedømmeråd vil bruke sin myndighet til å fastsette kirkelig inndeling i bispedømmet til å sørge for en sokneinndeling som skaper tilhørighet til lokalkirken, gode rammer for samarbeid og lokalt engasjement, hensiktsmessig organisering av ansatte, god ressursbruk, og et velfungerende kirkedemokrati.
2. Bispedømmerådet vil også forvalte myndigheten ut fra at initiativ til endringer kan komme fra menighetsråd, fellesråd eller bispedømmerådet selv. Rådet vil sørge for godt samspill mellom de ulike nivåene når spørsmål om endringer kommer opp, med mål om prosesser som i størst mulig grad gir trygghet, virker samlende og resulterer i en hensiktsmessig organisering, til beste for kirkens medlemmer og målgrupper.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	423	24/02821-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	10.09.2025

Høring om forslag til endret prostiinnndeling i Stavanger bispedømme

Vedlegg:

Rapport_ Gjennomgang av prostiinnndelingen i Stavanger bispedømme

Saksorientering

Stavanger bispedømmeråd gjorde i møte 31.10.2024 følgende vedtak:

Stavanger bispedømmeråd ber om at det igangsettes et arbeid med gjennomgang av prostiinnndelingen i Stavanger bispedømme. Det nedsettes en bredt geografisk sammensatt arbeidsgruppe som gis som mandat å utrede behovet for endringer av prostiinnndelingen, og eventuelt fremlegge begrunnede endringsforslag.

Arbeidsgruppa har følgende sammensetning:

- 1. En prost*
- 2. En kirkeverge*
- 3. En arbeidstakerrepresentant*
- 4. En representant fra kirkelig fellesråd*
- 5. En representant fra et menighetsråd*
- 6. Stiftsdirektøren*

Stiftsdirektøren leder arbeidsgruppa og ivaretar sekretærfunksjonen.

For å sikre at arbeidsgruppa ble bredt geografisk sammensatt, utvidet stiftsdirektøren arbeidsgruppa med to medlemmer. Arbeidsgruppa har hatt følgende sammensetning:

1. Willy Finnbakk, leder Time kyrkjelege fellesråd
2. Magnhild Meltveit Kleppa, leder Hjelmeland sokneråd
3. Knut Pettersen, leder Egersund menighetsråd
4. Ivar Raugstad, leder Stavanger kirkelige fellesråd
5. Ove Sjursen, prost i Karmøy
6. Ottar Krakk, kirkeverge i Tysvær
7. Silje Barkved Fossan, hovedtillitsvalgt (HTV) for Spir i Stavanger bispedømme
8. Jorunn Kraft Vistnes, stiftsdirektør

Arbeidsgruppa har hatt tre møter. Arbeidsgruppa har nå lagt fram en rapport til Stavanger bispedømmeråd med vurderinger og anbefalinger.

Rapporten inneholder en oversikt over saksbehandlingsregler for kirkelig inndeling og en redegjørelse om prostens oppgaver og funksjoner. Deretter er det en grundig drøfting av hvilke faktorer som har betydning for hvordan bispedømmet bør være inndelt i prostier.

Arbeidsgruppa gir fem anbefalinger til bispedømmerådet:

1. Beholde prostier som er sammenfallende med fellesrådsområdene. Dette betyr at det ikke gjøres endringer som berører Karmøy prosti og Sandnes prosti.
2. Grensene for Ryfylke prosti beholdes slik de er i dag.
3. Flytte soknene i Finnøy og Rennesøy fra Tungenes prosti til Ytre Stavanger prosti.
4. En sammenslåing av Stavanger domprosti og Ytre Stavanger prosti etter at det har skjedd en erfaringsinnhenting gjennom et forsøksprosjekt.
5. Dalane prosti, Jæren prosti og Tungenes prosti slås sammen slik at det blir to prostier.

Bispedømmerådet har nå mottatt anbefalinger fra arbeidsgruppa. Disse anbefalingene vil berøre både kirkelig tilsatte og rådsorganer. Det vil nå være hensiktsmessig å gjennomføre en høring blant de berørte for å innhente innspill og synspunkter som grunnlag for bispedømmerådets behandling av en sak om endringer av prostiinndelingen i Stavanger bispedømme.

Stavanger bispedømmeråd kan behandle en sak om eventuelle endringer i prostiinndelingen i sitt møte 18. november 2025. Høringsperioden kan starte 12. september 2025 med utsending av høringsspørsmål og arbeidsgruppas rapport. Dersom høringsfristen settes til 31. oktober 2025, vil dette gi mulighet til rådsorganene å behandle saken i møte.

Høringsspørsmål

Det foreslås at bispedømmerådet tar følgende spørsmål inn i høringen:

Spørsmål 1

Arbeidsgruppa skriver i kapittel 5 om hvilke faktorer som vektlegges ved vurderingen av hva som er en hensiktsmessig prostiinndeling. Arbeidsgruppa peker særlig på prostienes størrelse. I dette inngår blant annet:

- Geografisk utstrekning og reisetid
- Antall prester som er ansatt med prostiet som tjenestedistrikt
- Antall andre kirkelige ansatte som inngår i fagfellesskapet i prostiet
- Antall menighetsråd som prostien skal samhandle med
- Antall kirkelige fellesråd som prostien skal samhandle med
- Antall kirkeverger som prostien skal samarbeide og samlede med
- Sårbarheten i prestefellesskapet ved ferie- og sykefravær

Støtter dere at disse faktorene vektlegges ved vurderingen av hva som er en hensiktsmessig prostiinndeling? (Ja / nei / ingen mening)

Ser dere andre viktige faktorer som arbeidsgruppa ikke har pekt på i kapittel 5?

Spørsmål 2

Arbeidsgruppa anbefaler at prostier som er sammenfallende med fellesrådsområdene beholdes uendret. Dette betyr at det ikke gjøres endringer som berører Karmøy prosti og Sandnes prosti.

Støtter dere denne anbefalingen? (Ja / nei / ingen mening)

Begrunnelse for vurderingen:

Spørsmål 3

Arbeidsgruppa anbefaler at grensene for Ryfylke prosti beholdes slik de er i dag.

Støtter dere denne anbefalingen? (Ja / nei / ingen mening)

Begrunnelse for vurderingen:

Spørsmål 4

Arbeidsgruppa anbefaler at soknene i Finnøy og Rennesøy flyttes fra Tungenes prosti til Ytre Stavanger prosti.

Støtter dere denne anbefalingen? (Ja / nei / ingen mening)

Begrunnelse for vurderingen:

Spørsmål 5

Arbeidsgruppa anbefaler en sammenslåing av Stavanger domprosti og Ytre Stavanger prosti. Dette kan eventuelt gjøres etter at det har skjedd en erfaringsinnhenting gjennom et forsøksprosjekt.

Støtter dere denne anbefalingen? (Ja / nei / ingen mening)

Begrunnelse for vurderingen:

Spørsmål 6

Arbeidsgruppa anbefaler at Dalane prosti, Jæren prosti og Tungenes prosti slås sammen slik at det blir to prostier. Dette kan gjøres på den måten at soknene i Klepp kommune og Time kommune legges sammen med soknene i Tungenes prosti, og samlet utgjør dette det nordlige prostiet. Tilsvarende kan soknene i Hå kommune og Gjesdal kommune legges sammen med soknene i Tungenes prosti, og samlet utgjør dette det nordlige prostiet.

Støtter dere denne anbefalingen? (Ja / nei / ingen mening)

Begrunnelse for vurderingen:

Spørsmål 7

Arbeidsgruppa anbefaler at det nordlige prostiet får navnet «Nord-Jæren prosti».

Støtter dere denne anbefalingen? (Ja / nei / ingen mening)

Begrunnelse for vurderingen:

Har dere andre navneforslag?

Spørsmål 8

Et flertall i arbeidsgruppa anbefaler at det sørlige prostiet får navnet «Dalane og Sør-Jæren prosti».

Støtter dere denne anbefalingen? (Ja / nei / ingen mening)

Begrunnelse for vurderingen:

Et mindretall i arbeidsgruppa anbefaler at det sørlige prostiet får navnet «Sør-Rogaland prosti».

Støtter dere denne anbefalingen? (Ja / nei / ingen mening)

Begrunnelse for vurderingen:

Har dere andre navneforslag?

Spørsmål 9

Har dere ytterligere innspill og synspunkter om eventuelle endringer av prostiinnndelingen i Stavanger bispedømme?

Særlig om forsøket med ett prosti for Stavanger kommune

Arbeidsgruppa anbefaler en sammenslåing av Stavanger domprosti og Ytre Stavanger prosti. Dette kan eventuelt gjøres etter at det har skjedd en erfaringsinnhenting gjennom et forsøksprosjekt. Arbeidsgruppa omtaler dette på følgende måte:

Etter en eventuell overføring av soknene i Finnøy og Rennesøy til Ytre Stavanger prosti, er alle soknene i Stavanger domprosti og Ytre Stavanger prosti innenfor Stavanger kommune.

Det vil være en stor fordel med et prosti som sammenfaller geografisk og administrativt med Stavanger kirkelige fellesråd. Kirkelig fellesråd og kirkevergen vil få en og ikke tre proster å forholde seg til. Grunnlaget for samarbeid og samledelse mellom prost og kirkeverge kan få bedre vilkår.

Samtidig er 26 prester et stort antall ansatte å være arbeidsgiver for. Dette ligger over det tallet som anses som hensiktsmessig for en prost å kunne følge opp som arbeidsgiver.

Det vil også være krevende for en prost å følge opp 20 menighetsråd. Dette kan gi en begrenset mulighet til strategisk ledelse. I dette prostiet vil det være mange menighetsråd å følge opp, samtidig som det bare er ett kirkelig fellesråd å forholde seg til.

Der vil være usikkerhet om et prosti for Stavanger kommune vil bli for stort, og om det vil være mulig for prosten å utføre alle oppgavene som er forventet av en prost. Prosten i det store prostiet vil måtte arbeide på nye måter, og der vil trolig måtte brukes kompenserende tiltak.

Selv om der foreligger usikkerhet knyttet til prostiets størrelse og prostens muligheter til å utføre sine oppgaver i et så stort prosti, anbefaler arbeidsgruppa en sammenslåing av Domprostiet og Ytre Stavanger prosti. Men det anbefales at det først gjennomføres et forsøk for å prøve ut hvordan et prosti for Stavanger kommune kan fungere. Det tas endelig stilling til sammenslåing etter at forsøket er gjennomført og evaluert.

Arbeidsgruppa har anbefalt å beholde prostier der prosti og fellesrådsområde er sammenfallende. Dette kan også uttrykkes gjennom at prostigrensen er sammenfallende med kommunegrensen. Arbeidsgruppa ser store fordeler med slike prostier, og ser at det vil være hensiktsmessig med ett prosti for Stavanger kommune. Det foreligger usikkerhet om dette prostiet blir for stort. Samtidig er det så mange positive effekter knyttet til prostier med én kommune, at det anbefales å prøve ut det store prostiet innenfor rammen av et forsøksprosjekt.

Et forsøksprosjekt vil først og fremst omfatte organisering av prostenes og prestenes tjeneste. Denne organiseringen ligger innenfor biskopens ansvarsområde og mandat. Det kan derfor være hensiktsmessig at bispedømmerådet ber stiftsdirektøren, i samråd med biskopen, om å utforme selve prosjektbeskrivelsen for ett prosti for Stavanger kommune.

Utformingen av prosjektbeskrivelsen vil gjøres i samarbeide med berørte proster og Stavanger kirkelige fellesråd. Det vil også gjennomføres medbestemmelse med arbeidstakerne.

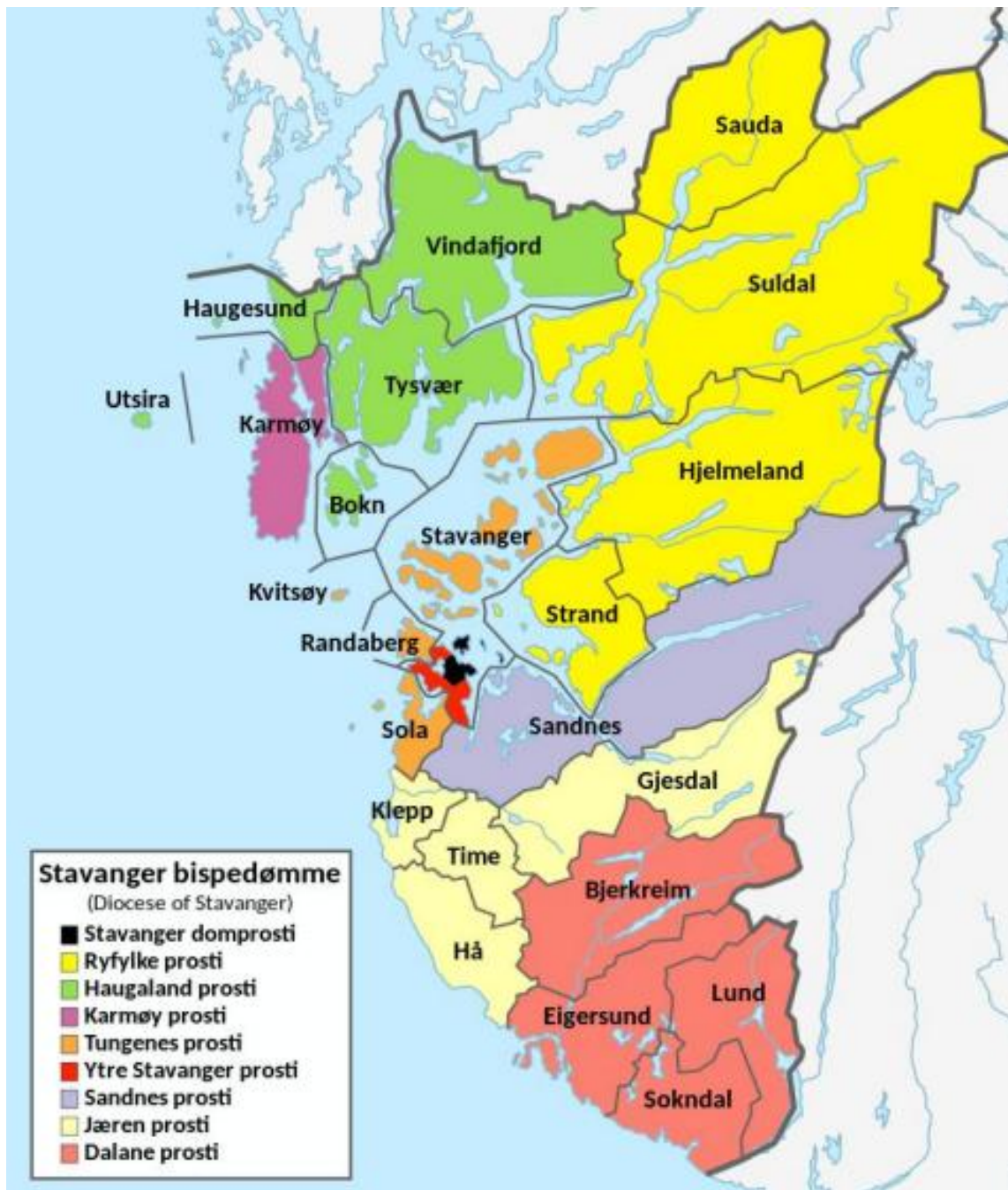
Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd takker arbeidsgruppa som har utarbeidet rapporten «Gjennomgang av prostiinndelingen i Stavanger bispedømme».

Rapportens anbefalinger sendes på høring til menighetsråd, kirkelige fellesråd og arbeidstakere i Stavanger bispedømme.

Stiftsdirektøren bes, i samarbeid med biskopen, om å utforme en prosjektbeskrivelse for et forsøk med ett prosti for Stavanger kommune.

Gjennomgang av prostiinndelingen i Stavanger bispedømme

Rapport fra arbeidsgruppe nedsatt av Stavanger bispedømmeråd 31.10.2024

Innhold

1.	Arbeidsgruppe og mandat	3
2.	Gjeldende prostiinndeling for Stavanger bispedømme	4
3.	Kirkelig inndeling og saksbehandlingsregler	4
4.	Prostens arbeidsoppgaver og funksjoner	5
5.	Arbeidsgruppas vurderinger	8
5.1	Innledende vurderinger	8
5.2	Prostienes størrelse	9
a.	Geografisk utstrekning og reisetid	9
b.	Antall prester som er ansatt med prostiet som tjenestedistrikt	10
c.	Antall rådsorganer som prosten skal samhandle med	11
d.	Antall andre kirkelige ansatte	12
5.3	Protesekretærfunksjonen	12
5.4	Økonomiske konsekvenser	12
6.	Kompenserende tiltak	13
7.	Iverksetting av eventuelle endringer i prostiinndelingen	13
8.	Arbeidsgruppas anbefalinger	14
8.1.	Beholde prostier som er sammenfallende med fellesrådsområdene	14
8.2.	Ryfylke prosti	14
8.3.	Flytte soknene i Finnøy og Rennesøy fra Tungenes prosti til Ytre Stavanger prosti ..	16
8.4.	Sammenslåing av Ytre Stavanger prosti og Stavanger domprosti	16
8.5.	Dalane prosti, Jæren prosti og Tungenes prosti	17
9.	Oversikt over prostiene i Stavanger bispedømme	20

1. Arbeidsgruppe og mandat

Stavanger bispedømmeråd gjorde i møte 31.10.2024 følgende vedtak:

Stavanger bispedømmeråd ber om at det igangsettes et arbeid med gjennomgang av prostiinndelingen i Stavanger bispedømme. Det nedsettes en bredt geografisk sammensatt arbeidsgruppe som gis som mandat å utrede behovet for endringer av prostiinndelingen, og eventuelt fremlegge begrunnede endringsforslag.

Arbeidsgruppa har følgende sammensetning:

1. En prost
2. En kirkeverge
3. En arbeidstakerrepresentant
4. En representant fra kirkelig fellesråd
5. En representant fra et menighetsråd
6. Stiftsdirektøren

Stiftsdirektøren leder arbeidsgruppa og ivaretar sekretærfunksjonen.

For å sikre at arbeidsgruppa er bredt geografisk sammensatt, har stiftsdirektøren utvidet arbeidsgruppa med to medlemmer. Arbeidsgruppa har følgende sammensetning:

1. Willy Finnbakk, leder Time kyrkjelege fellesråd
2. Magnhild Meltveit Kleppa, leder Hjelmeland sokneråd
3. Knut Pettersen, leder Egersund menighetsråd
4. Ivar Raugstad, leder Stavanger kirkelige fellesråd
5. Ove Sjursen, prost i Karmøy
6. Ottar Krakk, kirkeverge i Tysvær
7. Silje Barkved Fossan, hovedtillitsvalgt (HTV) for Spir i Stavanger bispedømme
8. Jorunn Kraft Vistnes, stiftsdirektør

Arbeidsgruppa har hatt tre møter. Arbeidsgruppa legger her fram en rapport til Stavanger bispedømmeråd med vurderinger og anbefalinger.

Vi ser at noen prostier har for få ansatte i prestegruppa, og derfor framstår som for små og sårbare. Dette gjelder særlig ved vakanser, sykefravær og ferieavvikling. Dette tilsier at det bør gjennomføres en gjennomgang av prostiinndelingen med siktemål å gjøre enhetene større.

Prostiinndelingen bør være innrettet slik at prestatjenesten best mulig kan bidra inn i menighetene og til kirkens medlemmer. Det er i menighetene kirkens virksomhet foregår, og det er der den kristelige livet leves. Strukturene må også bidra til at menighetene når sine mål, og at menighetsrådene kan vekke og nære det kristelige liv i soknet.

2. Gjeldende prostiinndeling for Stavanger bispedømme

Prostiinndelingen i Stavanger bispedømme ble sist endret i 2011. Prostiinndelingen er et uttrykk for hvordan Den norske kirke i Rogaland er organisert og strukturert.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Stillingar
Haugaland	5	15	10 sokneprestar, 2 kapellandar, 1 prostiprest
Karmøy	1	8	8 sokneprestar
Ryfylke	4	10	6 sokneprestar, 1 prosti- og spesialprest
Tungenes	4	11	10 sokneprestar, 2 prostiprestar
Ytre Stavanger	1	8	8 sokneprestar, 1 kapellan, 1 prostiprest, 1 spesialprest
Stavanger	1	8	8 sokneprestar, 2 kapellandar, 2 spesialprest
Sandnes	1	10	10 sokneprestar, 4 kapellandar, 1 spesialprest
Jæren	4	12	12 sokneprestar, 2 spesialprest
Dalane	4	7	5 sokneprestar

Prostistrukturen i Stavanger bispedømme består i dag av 9 prostier av ulik størrelse. Prostiene i bispedømmet er ulike, med alt fra 5 prester til 15 prester, 1 til 5 fellesråd og 7 til 15 sokn.

Det betyr at prostetjenesten og prostens oppgaver varierer. Det er også varierende i hvilken grad ansatte, frivillige og folkevalgte opplever at prostiet er viktig. Dette gjelder også betydningen for hva prostiet betyr for arbeidshverdagen og det som skjer i menighetene. Prestene har nær tilknytning til prostiet ettersom prostiet er deres tjenestedistrikt, og prosten deres nærmeste overordnede leder og arbeidsgiver.

3. Kirkelig inndeling og saksbehandlingsregler

Hvordan Den norske kirke er inndelt, er regulert i trossamfunnsloven og i Kirkeordning for Den norske kirke.

Trossamfunnsloven fastslår at «Soknet er den grunnleggende enheten i Den norske kirke og kan ikke løses fra den» og at «Kirkemøtet kan fastsette at ett eller flere organer skal ivareta oppgaver for flere sokn. Kirkemøtet gir nærmere regler om oppgavefordeling mellom soknets organer». (§ 11)

Videre myndighet om kirkelig organisering er gitt til Kirkemøtet: «Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling og kirkelige organer og om valg til disse organene». (§ 12)

I kirkeordningen § 3 første og andre ledd står det at:

*Soknet er den geografiske rammen om menigheten.
Hvert sokn hører til et prosti. Hvert prosti hører til et bispedømme.*

Videre er det bestemt i kirkeordningen at «i kommuner med flere sokn skal det i tillegg være et kirkelig fellesråd». (§ 8)

Dette betyr at Den norske kirke er inndelt i fem ulike geografiske områder som har betydning for organiseringen av kirken:

- Soknet
- Kommunen (fellesrådsområdet)
- Prostiet
- Bispedømmet
- Nasjonalkirken i form av Kirkerådet og Kirkemøtet.

Det er en tydelig sammenheng mellom tre av disse: Sokn, prosti og bispedømme. Kommune-/fellesrådsinndelingen går på tvers av annen kirkelig inndeling. Alle sokn tilhører både et prosti og en kommune. De fleste kommuner er del av et prosti, og noen kommuner har flere prostier.

Videre står det i kirkeordningen § 3 tredje ledd at:

Opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer fastsettes av Kirkemøtet. Andre endringer i den kirkelige inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti fastsettes av bispedømmerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Bispedømmerådet har avgjørelsesmyndighet i saker om opprettelse eller nedleggelse av prostier. Ettersom Kirkerådet nå står for den overordnede økonomistyringen i rettssubjektet Den norske kirke, forutsetter Kirkerådet at bispedømmerådet forelegger saker om oppretting av nytt prosti for Kirkerådet, i tillegg til instansene lokalt som uttaler seg i denne typen saker.

Når det gjelder saker om fastsetting av navn på prosti, innhentes råd fra navnekonsulent-tjenesten for vedkommende område.

4. Prostens arbeidsoppgaver og funksjoner

Tjenesteordning for proster

Prostens arbeidsoppgaver og funksjoner er beskrevet i Tjenesteordning for proster. I det følgende gjengis noen av bestemmelsene i tjenesteordningen:

§ 1. *Prosten leder prestetjenesten i prostiet og bistår biskopen i dennes tjenesteutøvelse.*

§ 2. *Prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.*

§ 3. *Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte.*

§ 4. *Prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene i prostiet og har biskopen som sin overordnede. Prosten er nærmeste overordnede for prostiets sokneprester og prostiprester og fordeler de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet. Prosten tilstår prestene ferie og tjenestefrihet i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk.*

§ 5. *Prosten skal se til at prestene i prostiet forvalter Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved at de etter gjeldende ordninger*

- a. holder forordnede gudstjenester og forretter kirkelige handlinger,*
- b. deltar i utførelsen av dåps- og konfirmasjonsopplæring,*
- c. utøver sjelesorg og veiledning, går med dødsbud, reiser i soknebud og også ellers besøker syke i soknene og*

d. utfører forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighetsbyggende arbeid.

Prosten skal stimulere prestene til etterutdanning og bidra til at de opprettholder og utvikler sin kompetanse i samsvar med fastsatte mål og planer.

§ 6. *Prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestetjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet. Prosten er medlem av prostirådet, der hvor slikt er opprettet. Prosten har rett til å ta del i menighetsmøter og menighetsrådsmøter i prostiet, men bare stemme om han/hun ellers har stemmerett i organet. Prosten er medlem av kirkelig fellesråd når han/hun er oppnevnt av biskopen og kan også bemyndiges til uten stemmerett å ta del i fellesrådets møter på biskopens vegne.*

§ 7. Prosten

- a. gjør tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter,*
- b. foretar prostebesøk i prostiets menigheter etter den ordning som er fastsatt i bispedømmet,*
- c. deltar i forberedelse og gjennomføring av bispevisitaser og utfører de deler av visitasen som pålegges av biskopen, i samsvar med visitasreglement for Den norske kirke,*
- d. medvirker ved tilsetting av biskop og ved tilsetting av kirkelige tjenestemenn etter gjeldende regler,*
- e. utferdiger for biskopen forslag til instruks for den enkelte menighetsprest i prostiet i samsvar med regler fastsatt i tjenesteordning for menighetsprester f. medvirker ved ordinasjon av prest og vigsling av kateket, kantor og diakon etter gjeldende bestemmelser, g. foretar vigsling til fast kirkelig tjeneste etter gjeldende bestemmelser,*
- h. innsetter menighetsprest, kateket, kantor og diakon, eller bemyndiger andre til å gjøre det, etter gjeldende bestemmelser, i. holder seg orientert om kirkene i prostiet og medvirker ved kirkevigsler, j. samtykker i at forsamlingslokaler nyttes og innvies som interimskirker, k. vigsler kirkegård eller bemyndiger annen prest til å gjøre det, l. deltar i prostemøte og bispedømmemøter, m. deltar i kirkejubileer, grunnsteinsnedleggelser og liknende spesielle anledninger sammen med eller på vegne av biskopen og*
- n. gir uttalelse i saker som gjelder forhold i prostiet og etter anmodning av høyere myndighet også i saker som gjelder bispedømmet eller hele Den norske kirke. Prosten utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller biskopen.*

Prostens arbeidsoppgaver etter tjenesteordningen har noen hovedområder:

Personalledelse

Det fremgår av tjenesteordningen § 1 at prosten leder prestetjenesten i prostiet. Videre står det i tjenesteordningen § 4 at prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene i prostiet, fordeler arbeidsoppgaver mellom prestene i prostiet og tilstår dem ferie og tjenestefrihet.

I dette ligger at prosten er prestenes nærmeste leder og arbeidsgiverrepresentant, og utøver personalledelse overfor prestene i prostiet.

Strategisk ledelse og menighetsutvikling

Tjenesteordningen § 2 sier at prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme, og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse. Prosten skal således bidra til strategisk ledelse i menighetene, blant annet gjennom dialog med rådsorganer, tillitsvalgte, frivillige og ansatte.

Tjenesteordningen § 3 sier noe om hvordan slik strategisk ledelse kan utøves: «Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte». Et viktig redskap i prostens strategiske ansvar vil være å besøke menighetene i prostiet, jf. tjenesteordningen § 7 første ledd bokstav b).

Prostens samordningsfunksjon

Prosten har ansvar for «den nødvendige samordning mellom prestatjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet». Prosten har også ansvar for sammenhengen mellom nasjonale og regionale vedtak, planer og strategier og den lokale virksomhet.

Prosten fungerer som et bindeledd i prostiet og medvirker til samarbeid innad i prostiet. Dette tydeliggjøres bl.a. gjennom at prosten som hovedregel sitter i de kirkelige fellesråd (her er det noen geografiske forskjeller, men etter kirkeordningen er det prost eller annen prest oppnevnt av biskopen som har sete i fellesrådet). Prosten er altså del av den demokratiske strukturen på fellesrådsnivå på samme måte som soknepresten på soknenivå, og biskopen på bispedømmenivå.

Samledelse mellom kirkeverge og prost

Etter at Kirkemøtet 2023 slo fast at det fortsatt skal være to arbeidsgivere i Den norske kirke, ble «samledelse» mellom arbeidsgiverne introdusert som en viktig samarbeidsmåte mellom kirkeverger og proster.

Gjennom samledelse styrkes felles ledelseskultur ut fra rammer og planer fra styringsorganene. Gjeldende kirkeordning og lederroller er grunnlag for denne ledelsen. Samledelse utvikles mellom prost og kirkeverge, er relasjonell, og har gjensidig anerkjennelse og forpliktelse som en viktig forutsetning.

Forvaltningsoppgaver og administrasjon

Tjenesteordningen § 7 inneholder en opplisting av ulike oppgaver og funksjoner som ligger til prosten. Blant annet deltar prosten ved prestatilsetninger og vigslinger av kirkelige medarbeidere.

Prosten gjør tjeneste som menighetsprest

En vesentlig del av prostestillingen er å gjøre tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter. Dette betyr at prosten har gudstjenester, begravelser og vielser på samme måte som de øvrige prestene. Det er biskopen som fastsetter hvor stor stillingsandel dette skal utgjøre.

Vanligvis gjør prostene tjeneste som menighetsprest i halvparten av stillingen, og øvrige oppgaver i den andre halvparten. I Stavanger bispedømme er det to unntak:

- Prosten i Dalane gjør tjeneste som menighetsprest i 70 % av stillingen, og er prost i 30 % av stillingen.
- Domprosten i Stavanger gjør tjeneste som menighetsprest i 30 % av stillingen, og er prost i 70 % av stillingen.

Særlig om funksjonen som domprost

Prosten i Stavanger domprosti har stillingsbetegnelsen «domprost». Domprosten har noen arbeidsoppgaver og funksjoner i tillegg til det som de andre prostene har.

Domprosten fungerer som biskopens faste stedfortreder. Dette innebærer at domprosten kan tre inn i biskopens rolle ved behov, for eksempel ved sykdom, permisjon eller andre fraværssituasjoner.

Domprosten har et spesielt ansvar for Stavanger domkirke, som er bispedømmets hovedkirke og biskopens sete. Dette innebærer ofte ansvar for gudstjenester og arrangementer med biskopen til stede.

Domprosten samarbeider tett med biskopen og kan representere biskopen ved ulike anledninger, både kirkelige og offentlige. Dette inkluderer kontakt med kommune, fylke og andre samfunnsaktører.

Domprosten deltar på gudstjenester i de kirkelige høytidene, på nasjonale høytidsdager og ved gudstjenester som markerer viktige tema i samarbeid med andre aktører.

Prostiet som tjenestedistrikt for menighetsprestene

Prostiet er primært arbeidsområde for menighetsprester og proster. Prostiet er tjenestedistrikt for menighetsprestene. Det betyr at selv om menighetsprester normalt har et mer avgrenset tjenestedistrikt, så kan de pålegges å jobbe i hele prostiet. Prostiet kan defineres som det geografiske området en prest skal jobbe innenfor.

Etter gjeldende tjenesteordning for proster, er prostiet også prostens arbeids- og myndighetsområde. Prosten leder prestetjenesten i et prosti og ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene i prostiet etter føringer fra biskop og bispedømmeråd.

5. Arbeidsgruppas vurderinger

Arbeidsgruppa har sett på hvilke faktorer som har betydning for hvordan bispedømmet bør være inndelt i prostier. Vi vil i det følgende omtale faktorer som kan vektlegges.

5.1 Innledende vurderinger

Prostiets omfang og størrelse kan blant annet vurderes opp mot hvor mange prester en prost bør ha lederansvar for og hvor stort tjenestedistrikt prestene bør ha. En annen vurdering vil være hvor mange ansatte og kirkelige organer en prost kan gi faglige råd, veiledning og støtte til.

Prostiet bør ha en størrelse og et omfang som er tilstrekkelig for å være robust i møte med økonomiske, administrative og personellmessige utfordringer. Prosten har bl.a. ansvar for å fordele arbeidsbyrden blant prestene og sikre at menighetene blir betjent på en god måte. Da kan det være en fordel å ha flere medarbeidere å spille på. Det er også relevant å spørre hvor mange administrative mellomnivå som er nødvendige i en organisasjon som Den norske kirke.

Arbeidsgruppa legger til grunn at vi i fremtiden trenger velfungerende prostier i Den norske kirke, men at noen prostier er for små til å ivareta ferieavvikling, sykefravær og andre viktige funksjoner. Det kan være sårbart med for små enheter. Samtidig trenger vi enheter som er tilstrekkelig robuste til å tåle endringer i samfunnet rundt oss og endringer i den økonomiske ressursituasjonen.

Det er en grunnleggende forutsetning at organiseringen av Den norske kirke skal støtte opp under og bidra til at kirkens strategier blir iverksatt. Prostene skal fremme kirkens strategier og bidra til strategisk ledelse i prostiene. Dette betyr at prostiinndelingen bør prøves opp imot hvordan den bidrar til at kirken oppnår sine strategiske mål. Strukturene bør være mest mulig tjenlige for det vi ønsker å oppnå gjennom de vedtatte strategier. Dersom prostiinndelingen ikke anses hensiktsmessig for ønsket måloppnåelse, bør endringer vurderes.

Selv om prostiet er en enhet som mange av kirkens medlemmer ikke kjenner, er prostiet og arbeidet som gjøres der, viktig for medlemmenes møter med Den norske kirke. For eksempel organiseres kirkelige handlinger som vigsel og gravferd innenfor rammen av prostiene.

Prostiene i Stavanger bispedømme er forskjellige når det gjelder geografisk størrelse, antall ansatte og antall medlemmer som har krav på kirkelig betjening. Det at der er store forskjeller mellom prostiene, tilsier i seg selv at en bør vurdere å gjøre prostiene mer like.

Dersom arbeidsbyrden internt i prostiet blir stor, kan det gå på bekostning av prostens mulighet til å møte andre samfunnsaktører. I tiden som kommer, blir det særlig viktig at prostene kan samarbeide med kirkevergene om kontakt med kommuneledelse og andre som påvirker rammebetingelsene for menighetene i prostiet.

5.2 Prostienes størrelse

Noen prostier blir omtalt som store, og andre som små. Størrelse kan defineres på ulike måter:

- a. Geografisk utstrekning og reisetid
- b. Antall prester som er ansatt med prostiet som tjenestedistrikt
- c. Antall rådsorganer som prosten skal samhandle med
- d. Antall andre kirkelige ansatte

Størrelsen på prostiet sier noe om prostens mulighet til å utøve ledelse og om de arbeidsoppgaver som forventes utført av en prost. Arbeidsgruppa ser det som viktig at disse elementene (a.- d.), som samlet definerer prostiets størrelse, har et omfang og innhold som gir prosten gode arbeidsvilkår. Dessuten er det viktig at prostiet har en størrelse som gjør det mulig for prosten å kunne utføre arbeidet sitt på en god måte.

a. Geografisk utstrekning og reisetid

Geografisk størrelse på prostiet er relevant der det påvirker reisetid og f.eks. behov for bruk av ferje for å komme til tjenestedstedet. Prostiets geografiske utstrekning har betydning for prostens mulighet til å være personalleder for muligheten til å bidra til et forsvarlig arbeidsmiljø.

Prostiet er også tjenestedistrikt for prestene. Prestene har tjenestereiser i prostiet. Dersom prostiet får større geografisk utstrekning, vil presten kunne måtte bruke mer av arbeidstiden sin på tjenestereiser, på bekostning av annen prestetjeneste. Samtidig gjør prestene mest tjeneste i nærområdet til eget tjenested. Dette vil begrense reiseaktiviteten.

Det er viktig at prostiene ikke blir så store at det går på bekostning av personlig kontakt mellom prest og prost. De aller fleste av prestene har et annet kontor- og stabsfellesskap enn prosten. Dette betyr at prostene er arbeidsgiver og leder for medarbeidere som en ikke møter daglig. Prosten leder i stor grad gjennom «fjernledelse». Dette forutsetter at prostene planlegger når de skal møte prestene.

Mulighetene for å lede og være arbeidsgiver vil påvirkes av reisetid. I prostier med lange avstander vil prostens mulighet til å lede gjennom fysiske møter bli redusert. Med

teknologiske løsninger er det mulig å drive det kirkelige arbeidet uten å ha fysisk kontakt med ledere eller kolleger daglig. Dersom det er store avstander og mye reisetid i et prosti, kan manglende muligheter til å møtes til en viss grad erstattes av fjernmøter og digitale treffpunkt. Men slike møter har sine begrensinger ettersom det mellommenneskelige forsvinner.

b. Antall prester som er ansatt med prostiet som tjenestedistrikt

Prostiets størrelse kan også defineres av hvor mange prester som er ansatt i prostiet. Det prostiet i Stavanger bispedømme som har flest prester, har 15 prester. Prostiet med færrest prester, har 5 prester. Det skilles her ikke mellom heltids- og deltidsstillinger. Vi erfarer at i noen av prostiene er det relativt få prester. I slike små enheter kan det oppstå utfordringer, for eksempel ved ferieavvikling, ledighet i stillinger og ved sykefravær.

For de fleste prostene er om lag halvparten av stillingen satt av til ledelse, personalarbeid og administrasjon. I den andre halvparten blir det utført prestedtjeneste (gudstjenester, vigslor og gravferd).

Antall prester prosten har ansvar for, kan også ha betydning for hvordan den enkelte prest blir ivarettatt av prosten som personalleder. Dersom prosten får ansvar for flere prester enn det som er mulig å ivareta på en god måte, kan det medføre at den enkelte prest ikke får tilstrekkelig oppfølging fra sin nærmeste leder og arbeidsgiver. Blir det for mange prester som skal ledes, vil det kunne bli mindre tid til å følge opp den enkelte prest. Derfor er det viktig at prostiene ikke blir så store at det går på bekostning av personlig kontakt mellom prest og prost.

Gudstjenester, begravelser og vigslor blir lettere å fordele mellom prestene dersom det er flere prester i prostiet. Det er lettere å få til god ferieavvikling dersom det er flere prester å fordele arbeid i ferieukene på. Dette gjelder også for organisering av fridager dersom det er flere kollegaer som kan overta arbeidsoppgaver som ikke kan vente.

Samtidig kan det å ha ansvar for en stor prestegruppe gi mengdetrening, bedre ferdigheter og kompetanse innen personaloppfølging. Det å lede en større prestegruppe gir prosten større mulighet til å omdisponere ressurser ved sykdom og annet fravær.

Prestefelleskapet (prestesamlingene/pastoralsamlingene), og arbeidsmiljøet der, kan styrkes ved at det er flere prester med i fellesskapet. Det er viktig at prostiene er organisert med en størrelse som gjør at samhandlingen mellom prestene fungerer godt.

Prestefelleskapet bør være stort nok til å tiltrekke seg kompetent arbeidskraft og være rekrutterende, samt stort nok til at det blir et godt fagmiljø og et forsvarlig arbeidsmiljø.

Det vil være en øvre grense for hvor mange prester den enkelte prost bør lede. Dersom antall prester blir for høyt, må prosten bruke mye tid på personalledelse. Dette kan gå ut over muligheten til å utføre andre oppgaver og prestedtjeneste i prostiet. Hvor denne øvre grensen går, er det ikke gitt noe tall på.

Prostene i Stavanger bispedømme mener at mellom 10 og 15 prester er et passende antall prester å være leder for. To av prostene mener at under gitte forutsetninger, kan det være mulig å være leder for 20 til 25 prester. Det blir pekt på at en ordning der flere medarbeidere bistår prosten kan gi prosten bedre mulighet til å lede mange prester. Ledende sokneprester i prostiet kan her være et alternativ.

Arbeidsgruppa vi peke på utredningen «Gjennomgang av prostistruktur og prosess for eventuell ny struktur. Delutredning 1, 15.01.2022». Denne utredningen omhandler en eventuell ordning for prostifellesråd i en ny kirkelig organisering. Deler av utredningen er

relevant også etter at Kirkemøtet ikke gikk videre med en ordning for prostifellesråd. I utredningen står det bl.a. følgende på side 20:

Uten at vi vil konkludere hvor stort/lite et prosti bør være, så tenker vi at det i de fleste tilfelle kan være minst 10 presteårsverk i et prosti, men dette må vurderes opp mot geografien. Også antall sokn vil ha betydning, men vi tenker at dette må sees i sammenheng med en gjennomgang av soknestrukturen jf. neste kapittel.

Utredningen sier at et prosti bør ha «minst 10 presteårsverk». Tre av prostiene i Stavanger bispedømme har mindre enn 10 prester.

c. Antall rådsorganer som prosten skal samhandle med

Prosten har et ansvar for å bistå kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte. I dette ligger også et strategisk lederansvar i prostiet. Dette ansvaret utøves vanligvis av prosten gjennom besøk i menighetsråd og fellesråd i prostiet, samt gjennom jevnlig kontakt med kirkeverger og daglige ledere i menighetene. Prosterollen og prostens arbeid vil være forskjellig, avhengig av om det er mange eller få menighetsråd og fellesråd i prostiet. Prostene fungerer som bindeledd mellom arbeidsgiverne, og som bindeledd mellom rådsstrukturen og prestedtjenesten.

Prosten samordner menighetene i prostiet. Et hensiktsmessig antall menigheter i prostiene er viktig. Det er også viktig at menighetene ikke er for små. Arbeidsgruppa går ikke inn i vurderingene av hva som er en hensiktsmessig størrelse på et sokn og en menighet.

Alle proster er medlem i et kirkelig fellesråd, men ikke alle fellesråd har en prost som medlem. Der prosten ikke er medlem, er det oppnevnt en sokneprest

Det enkelte kirkelige fellesråd har kirkevergen som daglig leder. Kirkevergen er arbeidsgiverrepresentant for de som er ansatt av kirkelig fellesråd, og prosten er arbeidsgiverrepresentant for de som er ansatt av bispedømmerådet. Det er en forventning om samledelse og samarbeid mellom kirkeverge og prost.

I prostier med mange kirkelige fellesråd, vil det være mange kirkeverger som prosten skal samarbeide med. Store prostier, med mange kirkelige fellesråd, vil kunne gi en større arbeidsbyrde enn der prosten kun skal forholde seg til én kirkeverge. I prostier med mange fellesråd, blir det vanskeligere for prosten å være medlem av alle fellesråd.

Et viktig spørsmål er hvor mange kirkeverger det er hensiktsmessig at en prost leder sammen med. Er det mange kirkeverger i prostiet, vil det kreve mer av prosten enn i prostier der det er ett prosti og ett kirkelig fellesråd. Et annet spørsmål er hvordan det påvirker mulighetene for samledelse hvis fellesrådene i prostiet har ulik størrelse, og dermed har ulike behov og forutsetninger for samledelse. Mulighetene for samledelse mellom kirkeverge og prost er forskjellig når fellesrådene i prostiet har ulik størrelse. Dersom fellesrådene i prostiet har lik størrelse, kan det gjøre samledelse og samarbeid enklere. Dette fordi fellesråd med lik størrelse gjerne har de samme erfaringene og forutsetningene for samarbeid og samledelse.

Mange fellesråd i prostiet krever avtalte møtepunkt mellom prost og kirkeverger. I motsetning til der prost og kirkeverge er i samme kontorfellesskap.

Der prosti og kommune er identiske geografiske størrelser (Karmøy og Sandnes), ligger det godt til rette for samledelse. I Haugaland prosti skal prosten lede sammen med både kirkevergen i Utsira og kirkevergen i Haugesund, noe som gir svært ulike muligheter.

En «fellesløsning» innebærer at flere enheter går sammen om å benytte ressurser og systemer. Ressursene og systemene kan tilhøre den ene av de samarbeidende aktørene, og gjennom samarbeidet gjøres tilgjengelig for alle. Et annet alternativ er at ressursene eller systemene utarbeides eller anskaffes innenfor samarbeidet. I noen prostier er det naturlig for fellesrådene å samarbeide tett om arbeidsoppgaver og tjenesteyting.

Eksempler på fellesløsninger, finner vi i HR-samarbeidet i Stavanger bispedømme:

<https://www.kirken.no/nb-NO/bispedommer/stavanger/for-medarbeidere/hr-samarbeid/>

Det kan være enklere med samhandling og fellesløsninger dersom fellesrådene i prostiet har samme størrelse. Samhandling og fellesløsninger kan også være enklere i prostier med et stort fellesråd som flere små fellesråd kan koble seg på.

Det ligger en forventning til prosten om å besøke menighetsrådene i prostiet på jevnlig basis. I møtene med menighetsrådene tematiserer prosten bl.a. strategiske utfordringer og fellestiltak. I prostier med mange menighetsråd kan det bli utfordrende for prosten å få møtt alle menighetsrådene ofte nok. Dersom det er mange sokn i prostiet, blir det mer arbeidskrevende for prosten å besøke alle menighetene og delta i menighetsrådsmøter.

De fleste av prostene i Stavanger bispedømme mener at 10 sokn i prostiet et passelig antall.

d. Antall andre kirkelige ansatte

Prosten skal bidra til fagutvikling for prestene i prostiet. Dette blir enklere når det er flere prester som er tilsatt i prostiet. Det kan også lettere bygges sterkere faglige nettverk der det er flere prester i et prosti. Det er vanskeligere med fagutvikling i prostier med store avstander og få prester.

Prostene kan samarbeide med fellesrådene for å få større fagmiljø. Selv om det i utgangspunktet er kirkevergene som har ansvar for fagutvikling for de fellesrådstilsatte, kan prostene fore eksempel bidra til fagsamlinger for ulike stillingskategorier i prostiene.

Dersom prostiet er større, kan der være tilstrekkelig mange fra hver profesjon/faggruppe til å samles. Det kan også gjennomføres fagsamlinger felles mellom prostiene.

5.3 Prosteseekretærfunksjonen

I hvert prosti er det en prosteseekretær i 20 % stilling. Prosteseekretæren bidrar med administrativ hjelp til prosten. Prosteseekretærene har kirkelig fellesråd som arbeidsgiver. Fellesrådene lønner prosteseekretærene gjennom tilskudd fra bispedømmerådet.

Hvordan den administrative ressursen som stilles til rådighet for prosten er organisert kan ha påvirkning på prostens mulighet og kapasitet til å utføre sine arbeidsoppgaver. Det ligger utenfor arbeidsgruppas mandat å vurdere endring av prosteseekretærfunksjonen.

5.4 Økonomiske konsekvenser

Når organiseringene av prostiene er oppe til vurdering, kan en også se på om endringene kan bidra til økt effektivitet og reduserte utgifter.

Prostiet har ikke en egen økonomi ut over det prosten disponerer for å oppfylle sine forpliktelser som leder av prestatjenesten i prostiet. I bispedømmerådets budsjett er det avsatt noe midler som prosten kan benytte til drift og velferd for prestatjenesten i prostiet.

En reduksjon i antall prostier vil kunne medføre færre proster, og dermed også noe reduksjon i lønnskostnader. Prostestillingens andel av menighetsprestatjeneste vil i stor grad måtte

videreføres ettersom denne er tatt med i beregningen og fordelingen av presteressurser mellom prostiene.

Det er imidlertid uklart om en vil spare særlig mye penger på å redusere antall prostier. Det samme arbeidet og de samme ansvarsområdene må ivaretas, uavhengig av prostiinndeling og antall prostier. Både for små og for store enheter kan bli dyrt. I dag er det ni 50 % prostestillinger som leder hundre prester, og som bidrar inn mot menighetsarbeidet i 90 menigheter.

Spørsmålet om prostistruktur er viktig på grunn av endret kirkelig økonomi, usikkerhet om de politiske partienes vilje til å støtte kirken og vanskelig kommuneøkonomi. Kirken må rigges med en robust organisering som kan tåle en svekket finansiering fra stat og kommuner.

6. Kompenserende tiltak

I en endret prostiinndeling vil det ikke være mulig å finne fullgode løsninger for alle forhold. Det kan innføres kompenserende (avbøtende) tiltak. Eksempler på slike tiltak er:

- Ledende sokneprester i avgrensede deler av prostiet, som bistår prosten med ledelsesoppgaver.
- Økt administrativ støtte til store prostier, for eksempel at prostesekretærstillingen blir høyere enn 20 %.
- Plassering av prostesetet på et sted som gir balanse innad i prostiet.
- Økt bruk av videomøter og digitale samarbeidsplattformer i prostiene.
- Prostier samarbeider i dag om ulike ordninger og tiltak, f.eks. om dødsbudberedskap. Samarbeid mellom prostier kan bidra til å redusere arbeidsbelastningen for prostene, og øke kvaliteten på det som det samarbeides om. Fagsamlinger er et aktuelt samarbeidsområde.

7. Iverksetting av eventuelle endringer i prostiinndelingen

I Tjenesteordning for proster § 8 står det at:

Prosten er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke. Prostens tjenstedistrikt utgjør et prosti med utstrekning fastsatt av bispedømmerådet. Prosten må finne seg i endringer i gjøremål og tjenstedistriktets utstrekning.

Arbeidsgruppa sine anbefalinger gis ut fra et prinsipielt og strukturelt perspektiv. Hvordan de ulike stillingene er besatt, er ikke tatt med i vurderingene.

Sammenslåing eller endring av prostier kan vanligvis iverksettes ved ledighet i en av prostestillingene i de berørte prostiene. Prostiet er prestenes og prostenes tjenstedistrikt, og det er derfor viktig at medbestemmelse med arbeidstakerne ivaretas.

Endringer i prostiinndelingen berører den som er ansatt som prost i prostiet. Det fremgår av prostenes tjenesteordning § 8 at prosten må finne seg i endringer i gjøremål og tjenstedistriktets utstrekning. Dette betyr at prosten må akseptere at prostiet bli gjort mindre, ved at ett eller flere sokn i prostiet blir overført til et annet prosti. Prosten må også akseptere at prostiet blir gjort større, ved at ett eller flere sokn blir overført til sitt prosti fra et annet prosti.

8. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppa gir i det følgende anbefalinger om prostiinnndelingen i Stavanger bispedømme.

8.1. Beholde prostier som er sammenfallende med fellesrådsområdene

Sandnes prosti har samme geografiske utstrekning som Sandnes kommune og Sandnes kirkelige fellesråd:

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Sandnes prosti	Sandnes	Sandnes	6 038		
Sandnes prosti	Sandnes	Lura	4 937		
Sandnes prosti	Sandnes	Gand	12 776		
Sandnes prosti	Sandnes	Ganddal			
Sandnes prosti	Sandnes	Bogafjell	5 908		
Sandnes prosti	Sandnes	Hana	4 864		
Sandnes prosti	Sandnes	Høyland	7 311		
Sandnes prosti	Sandnes	Riska	5 020		
Sandnes prosti	Sandnes	Høle	772		
Sandnes prosti	Sandnes	Forsand	785		
Sandnes prosti	Sandnes	Bymenigheten	328		
Sandnes prosti	1 fellesråd	10 sokn	48 739	15	10 sokneprester, 4 kapellanar, 1 spesialprest

Tilsvarende har Karmøy prosti samme geografiske utstrekning som Karmøy kommune og Karmøy kirkelige fellesråd:

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Karmøy prosti	Karmøy	Avaldsnes	3 072		
Karmøy prosti	Karmøy	Norheim	7 102		
Karmøy prosti	Karmøy	Torvastad	2 645		
Karmøy prosti	Karmøy	Veavågen	2 210		
Karmøy prosti	Karmøy	Kopervik	6 477		
Karmøy prosti	Karmøy	Åkra	6 462		
Karmøy prosti	Karmøy	Ferkingstad	1 132		
Karmøy prosti	Karmøy	Falnes	2 917		
Karmøy prosti	1 fellesråd	8 sokn	32 017	8	8 sokneprester

Et slikt sammenfall av prostiområde og fellesrådsområde gir svært gode forhold for samarbeid og samledelse mellom prost og kirkeverge.

Selv om det kunne være hensiktsmessig å overføre sokn fra andre kommuner til Karmøy prosti og Sandnes prosti, bør dette unngås. Dette gjelder også selv om Karmøy prosti har færre enn 10 prester (8 prester).

Arbeidsgruppa anbefaler at det ikke gjøres endringer i prostiinnndelingen som berører størrelsen på Sandnes prosti og Karmøy prosti.

8.2. Ryfylke prosti

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prestar	Stillingar
	Hjelmeland	3	1 897	1	1 sokneprest
	Strand	2	9 623	2	2 sokneprester
	Suldal	4	3 014	2	2 sokneprester
	Sauda	1	3 459	1	1 sokneprest
Ryfylke prosti				1	1 prosti- og spesialprest
Ryfylke prosti	4 fellesråd	10 sokn	17 993	7	6 sokneprester, 1 prosti- og spesialprest

Ryfylke prosti har i dag seks sokneprester og en prosti- og spesialprest, noe som er forholdsvis få prester. Samtidig er der 10 sokn og 4 kirkelige fellelråd, noe som er mer likt gjennomsnittet for et prosti.

Arbeidsgruppa har vurdert noen alternativer for Ryfylke prosti:

- a) Prostiet kunne deles ved Jøsenfjorden. Soknene i Suldal kommune og Sauda kommune kunne legges til Haugaland prosti, og soknene i Hjelmeland kommune og Strand kommune kunne legges til Tungenes prosti. Ryfylke prosti har en sterk felles kultur og identitet, og denne identiteten er knyttet til Ryfylke-regionen. Dette taler mot en oppdeling. Soknene i Hjelmeland kommune og Strand kommune har tre prester. Ulempen med denne løsningen vil særlig bli den store geografiske utstrekningen på det nye Tungenes prosti.

Soknene i Suldal kommune og Sauda kommune har tre prester. Disse soknene kunne eventuelt overføres til Haugaland prosti, som da vil få 16 prester. Reisetiden mellom prostesetet i Haugesund og Sauda er 1 time og 50 minutter.

De geografiske avstandene innad i de nye prostiene taler mot oppdeling av Ryfylke prosti, og tilknytning til andre prostier. Prosten vil måtte bruke uforholdsmessig mye tid på reising innad i prostiene, og dette vil gå ut over oppfølging av prester og rådsorganer. Tjenestedistriktet for prestene vil også bli uforholdsmessig stort.

- b) Det kunne være aktuelt å overføre soknene i Vindafjord kommune fra Haugaland prosti til Ryfylke prosti:

Haugaland prosti	Vindafjord	Skjold	1 363		
Haugaland prosti	Vindafjord	Vats	1 001		
Haugaland prosti	Vindafjord	Vikebygd	447		
Haugaland prosti	Vindafjord	Vikedal	700		
Haugaland prosti	Vindafjord	Sandeid	878		
Haugaland prosti	Vindafjord	Imsland	253		
Haugaland prosti	Vindafjord	Ølen og Bjoa	2 131		
	Vindafjord	7	6 773	3	3 sokneprester

Historisk har soknene i Vindafjord kommune vært sammen med soknene i Suldal kommune og Sauda kommune i «Nordre-Ryfylke prosti». Soknene i Vindafjord kommune har nå fått en sterk identitet knyttet til Haugaland prosti, og det vil være til ulempe for soknene i Vindafjord å få endret prostitilknytning til Ryfylke prosti.

- c) Det kunne være aktuelt å slå sammen Tungenes prosti og Ryfylke prosti. Dette vil være særlig aktuelt dersom Tungenes prosti får færre prester etter en eventuell overføring av sokn til Ytre Stavanger prosti, jf. pkt. 8.3. Det nye prostiet vil få en svært stor geografisk utstrekning, fra Kvitsøy til Sauda. Dette prostiet vil bli for stort og et lite hensiktsmessig arbeidsområde for prosten, samt et svært stort tjenestedistrikt for prestene.

Arbeidsgruppa ser ikke hensiktsmessige endringsmuligheter for Ryfylke prosti, og vil anbefale at det ikke gjøres endringer i prostiinndelingen for Ryfylke prosti.

8.3. Flytte soknene i Finnøy og Rennesøy fra Tungenes prosti til Ytre Stavanger prosti

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Tungenes prosti	Stavanger	Rennesøy	3 879		
Tungenes prosti	Stavanger	Hesby	1 404		
Tungenes prosti	Stavanger	Sjernerøy	458		
Tungenes prosti	Stavanger	Talgje	548		
	Stavanger	4	6 289	3	3 sokneprestar

Mosterøy sokn og Rennesøy sokn ble fra 1. januar 2024 slått sammen til ett sokn, som fikk navnet Rennesøy sokn. Disse soknene hadde samme geografiske område som Rennesøy kommune.

Hesby sokn, Sjernerøy sokn og Talgje sokn hadde samme geografiske område som Finnøy kommune.

Rennesøy sokn, Hesby sokn, Sjernerøy sokn og Talgje sokn inngår i Tungenes prosti. Dette ble ikke endret ved kommunesammenslåingen 1. januar 2020 da Finnøy kommune og Rennesøy kommune ble slått sammen med Stavanger kommune.

Tungenes prosti inneholder nå sokn i Sola kommune, Randaberg kommune, Kvitsøy kommune og Stavanger kommune.

Stavanger kommune dekkes nå av soknene i Stavanger domprosti, Ytre Stavanger prosti og de fire soknene i Tungenes prosti (Rennesøy, Hesby, Sjernerøy og Talgje). Det er tre prester ansatt med disse soknene som tjenestested.

Arbeidsgruppa legger til grunn at det er lite hensiktsmessig at disse fire soknene skal tilhøre et annet prosti enn de to prostiene som i sin helhet inngår i Stavanger kommune. Geografisk er Ytre Stavanger prosti det geografisk nærmeste prostiet i Stavanger kommune for de fire prostiene.

Det anbefales at Rennesøy sokn, Hesby sokn, Sjernerøy sokn og Talgje sokn overføres fra Tungenes prosti til Ytre Stavanger prosti

8.4. Sammenslåing av Ytre Stavanger prosti og Stavanger domprosti

Ytre Stavanger prosti og Stavanger domprosti har følgende sammensetning og størrelse:

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prestar
Domprostiet		8	37826	12
Ytre Stavanger		8	41184	11
Pluss: Rennesøy og Finnøy		4	6289	3
	1	20	79010	26

Etter en eventuell overføring av soknene i Finnøy og Rennesøy til Ytre Stavanger prosti, er alle soknene i Stavanger domprosti og Ytre Stavanger prosti innenfor Stavanger kommune.

Det vil være en stor fordel med et prosti som sammenfaller geografisk og administrativt med Stavanger kirkelige fellesråd. Kirkelig fellesråd og kirkevergen vil få én og ikke tre proster å forholde seg til. Grunnlaget for samarbeid og samledelse mellom prost og kirkeverge kan få bedre vilkår.

Samtidig er 26 prester et stort antall ansatte å være arbeidsgiver for. Dette ligger over det tallet som anses som hensiktsmessig for en prost å kunne følge opp som arbeidsgiver.

Det vil også være krevende for en prost å følge opp 20 menighetsråd. Dette kan gi en begrenset mulighet til strategisk ledelse. I dette prostiet vil det være mange menighetsråd å følge opp, samtidig som det bare er ett kirkelig fellesråd å forholde seg til.

Det vil være usikkerhet om et prosti for Stavanger kommune vil bli for stort, og om det vil være mulig for prosten å utføre alle oppgavene som er forventet av en prost. Prosten i det store prostiet vil måtte arbeide på nye måter, og der vil trolig måtte brukes kompenserende tiltak.

Selv om der foreligger usikkerhet knyttet til prostiets størrelse og prostens muligheter til å utføre sine oppgaver i et så stort prosti, anbefaler arbeidsgruppa en sammenslåing av Domprostiet og Ytre Stavanger prosti. På grunn av usikkerheten anbefales det at det først gjennomføres et forsøk for å prøve ut hvordan et prosti for Stavanger kommune kan fungere. Det tas endelig stilling til sammenslåing etter at forsøket er gjennomført og evaluert.

8.5. Dalane prosti, Jæren prosti og Tungenes prosti

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prester	Stillingar
	Eigersund	3	10 173	2	2 sokneprester
	Bjerkreim	1	2 249	1	1 sokneprest
	Sokndal	1	2 253	1	1 sokneprest
	Lund	2	2 227	1	1 sokneprest
Dalane prosti	4 fellesråd	7 sokn	16 902	5	5 sokneprester

Dalane prosti må anses som et lite prosti, med 7 sokn, 4 fellesråd og 5 prester. Med 5 prester er prostiet sårbart ved vakanser, sykefravær og ferieavvikling. Det er også krevende å skape et godt fagfellesskap, tilhørighet og dynamikk i et så lite prestefellesskap.

Det bør vurderes om der er muligheter for å innlemme flere sokn i prostiet eller gjennomføre en sammenslåing med et annet prosti.

Prosti	Fellesråd	Sokn	2023	prester	Stillingar
	Randaberg	2	8 174	2	2 sokneprester
	Kvitsøy	1	366	1	1 sokneprest
	Sola	4	17 670	4	4 sokneprester
	Stavanger	4	6 289	3	3 sokneprester
Tungenes prosti				2	2 prostiprester
Tungenes prosti	4 fellesråd	11 sokn	32 499	12	10 sokneprester, 2 prostiprester

Det anbefales at soknene i Tungenes prosti, som tilhører Stavanger kommune, blir overført til Ytre Stavanger prosti, jf. pkt. 8.3. Etter en slik overføring, vil også Tungenes prosti måtte regnes som et lite prosti med 7 sokn, 3 fellesråd og 9 prester (7 sokneprester). Det bør vurderes om der er muligheter for å innlemme flere sokn i Tungenes prosti eller gjennomføre en sammenslåing med et annet prosti.

Jæren prosti ligger geografisk mellom Dalane prosti og Tungenes prosti:

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prestar	Stillingar
	Time	3	11 093	3	3 sokneprestar
	Klepp	4	16 697	4	4 sokneprestar
	Hå	3	13 986	3	3 sokneprestar
	Gjesdal	2	8 126	2	2 sokneprestar
		Fengsel			2 spesialprestar
Jæren prosti	4 fellesråd	12 sokn	49902	14	12 sokneprestar, 2 spesialprestar

Jæren prosti har i dag en hensiktsmessig størrelse når det gjelder antall sokn og antall prester. Prostiet er en godt innarbeidet enhet, men det kan likevel være mulig å dele prostiet for å imøtekomme sammenslåingsbehovene for Tungenes prosti og Dalane prosti.

Det anbefales derfor at soknene i Dalane prosti, Jæren prosti og Tungenes prosti fordeles på to nye prostier.

Soknene i Time kommune, Klepp kommune, Randaberg kommune, Sola kommune og Kvitsøy kommune kan utgjøre det nordlige prostiet:

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prestar
Jæren prosti	Time	Time	2 562	
Jæren prosti	Time	Bryne	7 528	
Jæren prosti	Time	Undheim	1 003	
Jæren prosti		3		3,00
Jæren prosti	Klepp	Klepp	7902	
Jæren prosti	Klepp	Frøyland og Orstad	4484	
Jæren prosti	Klepp	Bore	3109	
Jæren prosti	Klepp	Orre	1202	
Jæren prosti	Klepp	4		4
Jæren prosti		Fengsel		2
Tungenes prosti	Randaberg	Randaberg	5429	
Tungenes prosti	Randaberg	Grødem	2745	
Tungenes prosti	Randaberg	2		2
Tungenes prosti	Kvitsøy	Kvitsøy	366	
Tungenes prosti	Kvitsøy	1		1
Tungenes prosti	Sola	Sola	6 435	
Tungenes prosti	Sola	Sørnes	3 964	
Tungenes prosti	Sola	Tananger	5 053	
Tungenes prosti	Sola	Ræge	2 218	
Tungenes prosti	Sola	4		4,00
Nord-Jæren Prost	5	14	54 000	16

Soknene i Hå kommune, Gjesdal kommune, Eigersund kommune, Bjerkreim kommune, Sokndal kommune og Lund kommune kan utgjøre det sørlige prostiet:

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Tilsette prestar
Jæren prosti	Hå	Nærbø	6 562	
Jæren prosti	Hå	Varhaug	5 170	
Jæren prosti	Hå	Ogna	2 254	
	Hå	3		3,00
Jæren prosti	Gjesdal	Gjesdal	1 803	
Jæren prosti	Gjesdal	Ålgård	6 323	
	Gjesdal	2		2
Dalane prosti	Eigersund	Eigersund	7 539	
Dalane prosti	Eigersund	Eigerøy	2 085	
Dalane prosti	Eigersund	Helleland	549	
	Eigersund	3		2,00
Dalane prosti	Bjerkreim	Bjerkreim	2 249	
	Bjerkreim	1		1,00
Dalane prosti	Sokndal	Sokndal	2 253	
	Sokndal	1		1,00
Dalane prosti	Lund	Lund	1 880	
Dalane prosti	Lund	Heskestad	347	
	Lund	2		1
Sør-Jæren prosti	6	12	39 014	10

Arbeidsgruppa anbefaler at det nordlige prostiet får navnet «Nord-Jæren prosti». Det anbefales at prostesetet for prostiet legges til Time sokn.

Et flertall i arbeidsgruppa anbefaler at det sørlige prostiet får navnet «Dalane og Sør-Jæren prosti». Et mindretall i arbeidsgruppa anbefaler navnet «Sør-Rogaland prosti». Det anbefales at prostesetet for prostiet legges til Eigersund sokn.

9. Oversikt over prostiene i Stavanger bispedømme

1.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Haugaland prosti	Haugesund	Vår Frelser	8,631			
Haugaland prosti	Haugesund	Skåre	7,905			
Haugaland prosti	Haugesund	Rossabø	7,839			
	Haugesund	3	24,375	38,292	5.00	3 sokneprestar, 2 kapellanar
Haugaland prosti	Utsira	Utsira	153			
	Utsira	1	153	215	1.00	1 sokneprest
Haugaland prosti	Bokn	Bokn	710			
	Bokn	1	710	883	0.40	0,4 sokneprest
Haugaland prosti	Tysvær	Tysvær	2,020			
Haugaland prosti	Tysvær	Førresfjorden	5,356			
Haugaland prosti	Tysvær	Nedstrand	1,479			
	Tysvær	3	8,855	11,570	2.60	2,6 sokneprestar
Haugaland prosti	Vindafjord	Skjold	1,363			
Haugaland prosti	Vindafjord	Vats	1,001			
Haugaland prosti	Vindafjord	Vikebygd	447			
Haugaland prosti	Vindafjord	Vikedal	700			
Haugaland prosti	Vindafjord	Sandeid	878			
Haugaland prosti	Vindafjord	Imsland	253			
Haugaland prosti	Vindafjord	Ølen og Bjoa	2,131			
	Vindafjord	7	6,773	8,938	3.00	3 sokneprestar
Haugaland prosti					1.00	1 prostiprest
Haugaland prosti	5 fellesråd	15 Sokn	40,866	59,898	13	10 sokneprestar, 2 kapellanar, 1 prostiprest

2.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Karmøy prosti	Karmøy	Avaldsnes	3,072			
Karmøy prosti	Karmøy	Norheim	7,102			
Karmøy prosti	Karmøy	Torvastad	2,645			
Karmøy prosti	Karmøy	Veavågen	2,210			
Karmøy prosti	Karmøy	Kopervik	6,477			
Karmøy prosti	Karmøy	Åkra	6,462			
Karmøy prosti	Karmøy	Ferkingstad	1,132			
Karmøy prosti	Karmøy	Falnes	2,917			
Karmøy prosti	1 fellesråd	8 sokn	32,017	43,306	8	8 sokneprestar

3.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Ryfylke prosti	Hjelmeland	Hjelmeland	1,036			
Ryfylke prosti	Hjelmeland	Årdal	475			
Ryfylke prosti	Hjelmeland	Fister	386			
	Hjelmeland	3	1,897	2,643	1.00	1 sokneprest
Ryfylke prosti	Strand	Strand	4,027			
Ryfylke prosti	Strand	Jørpeland	5,596			
	Strand	2	9,623	13,703	2.00	2 sokneprestar
Ryfylke prosti	Suldal	Suldal	999			
Ryfylke prosti	Suldal	Sand	1,010			
Ryfylke prosti	Suldal	Jelsa	520			
Ryfylke prosti	Suldal	Erfjord	485			
	Suldal	4	3,014	3,889	2.00	2 sokneprestar
Ryfylke prosti	Sauda	Sauda	3,459			
	Sauda	1	3,459	4,572	1.00	1 sokneprest
Ryfylke prosti					1.00	1 prosti- og spesialprest
Ryfylke prosti	4 fellesråd	10 sokn	17,993	24,807	7	6 sokneprestar, 1 prosti- og spesialprest

4.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Tungenes prosti	Randaberg	Randaberg	5,429			
Tungenes prosti	Randaberg	Grødem	2,745			
	Randaberg	2	8,174	11,742	2.00	2 sokneprestar
Tungenes prosti	Kvitsøy	Kvitsøy	366			
	Kvitsøy	1	366	544	1.00	1 sokneprest
Tungenes prosti	Sola	Sola	6,435			
Tungenes prosti	Sola	Sørnes	3,964			
Tungenes prosti	Sola	Tananger	5,053			
Tungenes prosti	Sola	Ræge	2,218			
	Sola	4	17,670	28,685	4.00	4 sokneprestar
Tungenes prosti	Stavanger	Rennesøy	3,879			
Tungenes prosti	Stavanger	Hesby	1,404			
Tungenes prosti	Stavanger	Sjernarøy	458			
Tungenes prosti	Stavanger	Talgje	548			
	Stavanger	4	6,289		3.00	3 sokneprestar
Tungenes prosti					2.00	2 prostiprestar
Tungenes prosti	4 fellesråd	11 sokn	32,499	40,971	12	10 sokneprestar, 2 prostiprestar

5.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Ytre Stavanger prosti	Stavanger	Madlamark	4,805			
Ytre Stavanger prosti	Stavanger	Vardeneset	4,083			
Ytre Stavanger prosti	Stavanger	Tasta	5,582			
Ytre Stavanger prosti	Stavanger	Sunde	4,210			
Ytre Stavanger prosti	Stavanger	Hafrsfjord	4,415			
Ytre Stavanger prosti	Stavanger	Hillevåg	3,656			
Ytre Stavanger prosti	Stavanger	Hinna	8,803			
Ytre Stavanger prosti	Stavanger	Gausel	5,630			
	Stavanger	8	41,184		9.00	8 sokneprestar, 1 kapellan
Ytre Stavanger prosti					1.00	1 prostiprest
		Ukirke			1.00	1 spesialprest
Ytre Stavanger prosti	1 fellesråd	8 sokn	41184		11	8 sokneprestar, 1 kapellan, 1 prostiprest, 1 spesialprest

6.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Stavanger domprosti	Stavanger	Domkirken og St. Petri	8,077			
Stavanger domprosti	Stavanger	Stokka	3,578			
Stavanger domprosti	Stavanger	Kampen	3,144			
Stavanger domprosti	Stavanger	Tjensvoll	3,573			
Stavanger domprosti	Stavanger	Bekkefare	3,615			
Stavanger domprosti	Stavanger	St. Johannes	3,883			
Stavanger domprosti	Stavanger	Varden	3,249			
Stavanger domprosti	Stavanger	Hundvåg	8,707			
Stavanger domprosti	Stavanger	8	37,826		10.00	8 sokneprestar, 2 kapellandar
		UIS og VID			2.00	2 spesialprest
	1 fellesråd	8 sokn	37,826		12	8 sokneprestar, 2 kapellandar, 2 spesialprest
	Stavanger	20	85,299	149,048	27	19 sokneprestar, 3 kapellandar, 2 prostiprestar

7.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Sandnes prosti	Sandnes	Sandnes	6,038			
Sandnes prosti	Sandnes	Lura	4,937			
Sandnes prosti	Sandnes	Gand	12,776			
Sandnes prosti	Sandnes	Ganddal				
Sandnes prosti	Sandnes	Bogafjell	5,908			
Sandnes prosti	Sandnes	Hana	4,864			
Sandnes prosti	Sandnes	Høyland	7,311			
Sandnes prosti	Sandnes	Riska	5,020			
Sandnes prosti	Sandnes	Høle	772			
Sandnes prosti	Sandnes	Forsand	785			
Sandnes prosti	Sandnes	10	48,411		14.00	10 sokneprestar, 4 kapellandar
		Byprest			1.00	1 spesialprest
Sandnes prosti	Sandnes	Bymenigheten	328			
Sandnes prosti	1 fellesråd	10 sokn	48,739	83,702	15	10 sokneprestar, 4 kapellandar, 1 spesialprest

8.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Jæren prosti	Time	Time	2,562			
Jæren prosti	Time	Bryne	7,528			
Jæren prosti	Time	Undheim	1,003			
	Time	3	11,093	19,910	3.00	3 sokneprestar
Jæren prosti	Klepp	Klepp	7,902			
Jæren prosti	Klepp	Frøyland og Orstad	4,484			
Jæren prosti	Klepp	Bore	3,109			
Jæren prosti	Klepp	Orre	1,202			
	Klepp	4	16,697	20,900	4.00	4 sokneprestar
Jæren prosti	Hå	Nærbø	6,562			
Jæren prosti	Hå	Varhaug	5,170			
Jæren prosti	Hå	Ogna	2,254			
	Hå	3	13,986	19,827	3.00	3 sokneprestar
Jæren prosti	Gjesdal	Gjesdal	1,803			
Jæren prosti	Gjesdal	Ålgård	6,323			
	Gjesdal	2	8,126	12,362	2.00	2 sokneprestar
		Fengsel				2 spesialprestar
Jæren prosti	4 fellesråd	12 sokn	49902	72999	14	12 sokneprestar, 2 spesialprestar

9.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmar 2023	Folketal 2023	Tilsette prestar	Stillingar
Dalane prosti	Eigersund	Eigersund	7,539			
Dalane prosti	Eigersund	Eigerøy	2,085			
Dalane prosti	Eigersund	Helleland	549			
	Eigersund	3	10,173	15,221	2.00	2 sokneprestar
Dalane prosti	Bjerkreim	Bjerkreim	2,249			
	Bjerkreim	1	2,249	2,892	1.00	1 sokneprest
Dalane prosti	Sokndal	Sokndal	2,253			
	Sokndal	1	2,253	3,347	1.00	1 sokneprest
Dalane prosti	Lund	Lund	1,880			
Dalane prosti	Lund	Heskestad	347			
	Lund	2	2,227	3,226	1.00	1 sokneprest
Dalane prosti	4 fellesråd	7 sokn	16,902	24,686	5	5 sokneprestar

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjarte Øen	720	25/02343-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	

Møte mellom Stavanger bispedømmeråd og Samarbeid Menighet og Misjon Stavanger

Vedlegg:

Mandat for SMMS 2022

Trua sine jødiske røtter

Saksorientering

Den norske kirke (DNK) beskriver seg selv som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Misjonsoppdraget er en integrert del av kirkens identitet, der alle døpte er sendt til verden for å dele tro og liv, kjempe for rettferdighet og invitere til fellesskap på tvers av grenser.

Samarbeid Menighet og Misjon (SMM) ble etablert i 1994 for å styrke menighetenes misjonsengasjement og bidra til å virkeliggjøre misjonsoppdraget lokalt og globalt. SMMS visjon er:

«Misjonerende menigheter – der evangeliet frigjør og utrunder mennesker til å dele troen gjennom nærvær, handling og ord, lokalt og globalt.»

SMM fungerer som en nettverksorganisasjon og vil være bindeledd på tre måter:

1. Mellom lokalt og globalt arbeid i DNK
2. Mellom DNK og SMM-organisasjonene
3. Mellom teori og praksis i misjonsarbeidet

SMM-rådet er det øverste organet for samarbeidet. En evaluering i 2020 konkluderte med at SMM burde videreføres, men med behov for videreutvikling. Et sentralt spørsmål var organiseringen på regionalt nivå. I Stavanger bispedømme har dette samarbeidet vært organisert som **Samarbeid Menighet og Misjon Stavanger (SMMS)**.

Stavanger bispedømmeråd vedtok 23. mars 2022 å videreføre SMMS, og utformet et nytt mandat for perioden 2022–2027. SMMS vedtok enstemmig å fortsette arbeidet i tråd med dette mandatet i sitt møte 2. juni 2022. Mandatet ligger vedlagt.

SMMS er organisert med årlige kontaktmøter og nedsatte arbeidsgrupper for felles prosjekter. Et eksempel på dette er behandlingen av utredningen om Den norske kirke i møte med jødedom og jøder, som har vært gjenstand for felles refleksjon og arbeid.

Hvert år møtes SMMS og Bispedømmerådet i Stavanger til samtale. På møtet den 10.09 kommer flere medlemmer av SMMS og gir en orientering fra sin organisasjon. Hver organisasjon vil presentere:

- Hva som er nytt i organisasjonen
- Hva som er viktig for organisasjonen nå
- Hva organisasjonen trenger fra Den norske kirke
- Hva organisasjonen selv kan tilby inn i samarbeidet

Bispedømmerådet inviteres til å gi respons og delta i samtalen om videre samarbeid og felles satsninger.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet takker for orienteringen og samtalen med Samarbeid Menighet og Misjon Stavanger, og uttrykker sin støtte til det videre arbeidet med misjon i bispedømmet.

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger bispedømmeråd

Mandat for Samarbeid Menighet og Misjon Stavanger (SMMS)

1. Mål for SMM i Stavanger bispedømme

Stavanger biskop og bispedømmeråd vil i ord og handling delta i kirkens globale oppdrag. I ord og handling vil vi forkynne evangeliet og delta i fellesskapet med kirker i hele verden.

Den norske kirke utøver viktige deler av sitt misjonsoppdrag gjennom samarbeid med misjonsorganisasjonene i SMM-samarbeidet. SMM-samarbeidet skal gi misjonsorganisasjonene en velfungerende plattform for å utfordre menigheter til å engasjere seg for misjon og legge til rette for at de kan bidra. Samarbeidet skal gi biskop og bispedømmeråd kontakt med arbeidet i misjonsorganisasjonene og mulighet til å fremme dette i regionalt og lokalt kirkelig arbeid.

2. SMM- organisasjonene

Stavanger biskop og bispedømmeråd samarbeider med partene i Det nasjonale SMM-samarbeidet. For tiden er dette.

- Det Norske Misjonsselskap
- Normisjon
- Den Norske Israelsmisjon
- Areopagos
- HimalPartner
- Misjonsalliansen
- Stefanusalliansen

Disse organisasjonene inviteres til samarbeid om tiltak og til regelmessige møter i SMMS-Samarbeidsrådet for menighet- og misjon i Stavanger bispedømme. Hver organisasjon inviteres til å velge én representant, med varamedlem, til SMMS. Representantene sitter for to år av gangen, men kan be om å bli erstattet underveis i perioden dersom forhold som oppstår skaper behov for dette.

På møtene orienterer organisasjonene hverandre om virksomheten, utveksler idéer, koordinerer felles satsinger og følger opp systemet med misjonsavtaler. SMMS kan også oppnevne arbeidsgrupper som arbeider med konkrete prosjekt for å styrke misjonssatsingen.

SMMS møtes minst to ganger årlig. SMMS inviteres til å møte biskop og bispedømmeråd annethvert år.

SMMS velger selv sin leder. Leder representerer SMMS på aktuelle samlinger og leder møtene i utvalget.

3. Misjonsavtaler

Som en del av samarbeidet med misjonsorganisasjonene oppfordrer biskop og bispedømmeråd alle menigheter til å ha en misjonsavtale med en av SMM-organisasjonene. Menighetene kan også ha

flere SMM-avtaler. Det er menighetsrådet som inngår misjonsavtaler med organisasjonene. Menighetene oppfordres til å ha en misjonskontakt som leder arbeidet med misjonsavtalen lokalt.

4. Rådgiver misjon

Ved bispedømmekontoret er det tilsatt en rådgiver misjons. Rådgiver misjon er sekretær for SMMS og ivaretar samarbeidet med misjonsorganisasjonene. Rådgiver misjon har også ansvar for støtte, oppfølging og faglig videreutvikling av arbeidet med menighetenes misjonsavtaler. Rådgiveren har faglig ansvar for regional innsats for å styrke misjonsengasjementet i menighetene, i samarbeid med organisasjonene.

5. SMMS regionalt og nasjonalt.

Rådgiver misjon deltar på vegne av Stavanger biskop og bispedømmeråd i det nasjonale SMM-samarbeidet. Leder eller andre representanter for SMMS deltar i dette samarbeidet ved passende anledninger.

Trua sine jødiske røter

Arne Berge, SMMS 29.04.2025

Utgangspunktet: Jesus var jøde, og den første jesusbevegelsen var ei jødisk gruppering.

Det blei eit skilje. For tida ei fagleg diskusjon om det skjedde etter år 70, på 100-talet eller som ein lang prosess over fleire hundre år (ikkje eit vegskille, men eit torg der ulike grupper jøder og kristne levde side om side og måtte forholde seg til kvarandre). Det siste er Gunnar Haalands posisjon (i Kloster / Oftestad (red): Stolthet og fordommer. Fagbokforlaget 2025).

Forholdet mellom jødedom og kristendom er teologisk aktuelt: NT som jødisk bok (Anders Runesson, UiO), forståing av Paulus «innenfor jødedommen», drøfta av Karl Olav Sandnes i boka «Var Paulus kristen?», Gunnar Haaland (NLA/UiO) sine arbeid, som eg er fascinert av.

Eg møtte omgrepet «jødiske røter» i DNI. Opplevde det interessant, det gav nye perspektiv på bibeltekstar og kristne tradisjonar.

Ein viktig tekst er Paulus si likning om oliventreet i Rom 11 (vers 16b-24).

Er rota heilag, er greinene det òg. Nokre av greinene er no avbrotne, og du som var ein vill oljekvist, er poda inn mellom greinene og har fått sevje frå rota saman med dei. Men tenk ikkje om deg sjølv at du er betre enn greinene! Gjer du det, så hugs at det er ikkje du som ber rota, men rota som ber deg ...

Vektlegginga på trua sine jødiske røter gir viktig bakgrunn for å forstå Jesu liv, trua på ein Gud, GT som del av Bibelen, samanhengen mellom GT og NT, jødiske skikkar som prinsippet om kviledagen, høgtidene (spesielt påske og pinse), messiasforventinga mm.

Eit eksempel: Det er tre kvalitetar ved sabbaten: Den gir kvile, den er heilag, den gir glede. Sabbaten er identitetsskapande for det jødiske folket, og var det også på Jesu tid. Sabbaten overgår høgtidene! (Dersom Yom Kippur fell på ein sabbat, blir den flytta til torsdagen for ikkje å øydelegga sabbaten). Me har som kristne overtatt tankegangen om kviledagen og forma søndagen som heilagdag. Kan dei jødiske røtene til tanken om kviledagen, hjelpa oss til å halda fast på søndagen som ein annleis dag?

Gunnar Haaland vil undersøka forholdet mellom GT og NT og mellom jødedom og kristendom ut frå eit premiss om kontinuitet. (Dnk i møte med jødedom og jøder, side 149 ff)

Utfordringar for vidare tankegang

- Stemmer det at pinsen er kyrkja sin fødselsdag?
- Kor «jødisk» er den kristne trua?
- Er det rettare å seia at me tilhøyrer eit utvida gudsfolk enn eit nytt folk?

Kyrkja (av jødar og ikkje-jødar) er ikkje eit nytt gudsfolk, men eit utvida gudsfolk!

Ved forkynninga

- «Det jødiske» i Bibelen er Jesu kontekst, ikkje hans kontrast
- Forholdet GT/NT: Kontinuitet, ikkje brot

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjarte Øen	422	25/02340-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	10.09.2025

Møte mellom Stavanger bispedømmeråd og Ungdomsrådet

Vedlegg:

What would Jesus do - UT 2024

Saksorientering

I Den norske kirke er det etablert en egen struktur for ungdomsdemokratiet for de som er i alderen 15-30 år. Denne strukturen består av et Ungdomsting, Ungdomsråd, Ungdommens kirkemøte og Utvalg for ungdomsspørsmål.

Ungdomstinget i Stavanger bispedømme er et årlig møtepunkt hvor målet er å samle ungdom i Den norske kirke til læring, utveksling av erfaringer og inspirasjon til videre arbeid. Aktuelle saker som berører barn, ungdom og unge voksne i Den norske kirke behandles, og sakene velges av Ungdomsrådet.

På Ungdomstinget velges et Ungdomsråd som har ansvar for å følge opp vedtak og uttalelser fra Ungdomstinget. Rådet planlegger også neste års Ungdomsting, med støtte fra Bispedømmets administrasjon.

Ungdomstinget inngår som en del av den årlige UT-konferansen, som i tillegg samler ansatte, frivillige, barne- og ungdomsorganisasjoner samt utdanningsinstitusjoner til faglig og nettverksbyggende samling.

Ungdomsrådet har som mål at Ungdomstinget skal være et kjent og attraktivt arrangement for ungdom i Stavanger bispedømme. I tillegg til muligheten for påvirkning gjennom saksarbeid, skal Ungdomstinget bidra til kompetansebygging, relasjonsutvikling og styrking av ungdomsarbeidet i menighetene.

Ungdomstinget 2024 ble arrangert på Stemmestaden leirsted fra fredag 8. november. Under helgen ble saken «What would Jesus do?» behandlet. Lørdag holdt professor Atle Søvik ved MF vitenskapelige høyskole et aktuelt og lærerikt seminar med tittelen «Mellom Himmel og Algoritme – bør vi frykte eller omfavne kunstig intelligens?», hvor fordeler og ulemper ved kunstig intelligens ble belyst. Samme ettermiddag ble Ungdomstinget avsluttet med en samtale med biskop Anne Lise Ådnøy.

I 2025 arrangeres Ungdomstinget på Holmevatn Ungdoms- og Misjonssenter fra 14.–16. november. Ungdomsrådet har vedtatt arbeidstittelen «Sammen i fellesskapet», og vil behandle saken «Sammen i fremtiden – hvordan ønsker ungdommer på UT 2025 at kirken

skal se ut i 2030?», i tillegg til fokussaken fra årets Ungdommens kirkemøte (UKM). Se også Stiftsdirektørens rapport for mer informasjon om UT 2.0 og UT-konferansen.

Ungdomsrådet ser med stor entusiasme på Kirkemøtets vedtak om satsing på unge, og ønsker å legge til rette for samtaler og refleksjoner om hvordan dette best kan realiseres, slik at kirken fortsatt tilbyr relevante og gode fellesskap for ungdom og unge voksne. Unges medvirkning i utviklingen av kirkelige fellesskap og tilbud er viktig.

Som en del av den årlige dialogen mellom Ungdomsrådet og Bispedømmerådet i Stavanger, er hele Ungdomsrådet invitert til møte 10. september. Leder for Ungdomsrådet, Sondre Søndervik, vil innlede med en orientering om rådets arbeid og den kommende UT-konferansen.

Bispedømmerådet inviteres til å gi respons og snakke om:

- Er det noe fra komitearbeid i 2024 bispedømmerådet har merket seg som bør følges opp?
- Hva betyr det konkret for vårt bispedømme at Kirkemøtet ønsker en styrket satsning på unge i kirken?
- Hvordan kan vi utvikle nye former for fellesskap og trosopplæring som oppleves relevante for ungdom i dag?

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet takker for orienteringen og samtalen med Ungdomsrådet og gir sin støtte til satsningen på Unge.

Komite-arbeid - «what would Jesus do»

Undomstinget i Stavanger 2024

Introduksjon

Jesus sier: "Følg meg." Men hva betyr det egentlig i dag, 2000 år senere? Å følge Jesus, som en «læresvein» (lærling), er ifølge bibelen en av de største oppfordringene vi mennesker får. Men tar vi denne utfordringen på alvor i dag? Hvordan blir vi mer lik Jesus, og hvordan ser det ut i praksis? Kirken har i flere århundrer vært etterfølgere av Jesus. Men lærer vi fortsatt ungdommen å følge ham? I en tid hvor mange unge sliter med fremtidsangst, selvrealisering og mental helse, kan etterfølgelse av Jesus gi dem håp og retning?

Samtalespørsmål

- **Hvordan kan vi nå ut til ungdommene slik som Jesus gjorde?**

Jesus har sagt at vi skal elske våre venner som oss selv, lære ungdommene dette. Vi bør gjøre ting som ungdommer kan være med på, mange vet ikke om tilbudene de har. Lære dem hvorfor vi tjener Jesus, lære dem hvorfor, hva/hvem vi tjener? For å komme til himmelen?

- **Hvordan kan vi nå ut til ungdommene på samme engasjerende måte Jesus gjorde i sin tid.**

Nå ut til menneskene, skape disipler/få folk til å spre budskapet muntlig. Vi bør samle mennesker for å spre budskapet, fortelle om kirken slik at folk ønsker å komme, være imøtekomende, inkluderende og følge «den gylne regelen», vi har større utfordringer med å nå ut der ungdommen er, drive reklame for arbeidet vårt. Dette kan gjøres på SoMe og de plattformene ungdommen er på. Et godt virkemiddel er å bruke korte men informative videoer som fanger interessen til ungdommene. Videoen bør ikke bestå av flere deler, men bør være samlet som en informativ video. Yngre ungdom bruker gjerne Tiktok og Snapchat, mens Instagram er mer populært blant de eldre ungdommene. Ungdomsrådet kan også bruke youtube/youtube Shorts. Maks 2-3 minutter. De fleste bruker 5-10 sekunder før de blar/scroller videre, så oppmerksomheten må fanges innen den tid. Døpte eller deltagere på trosopplæring kan kontaktes direkte på digitale flater.

Jesus gjorde at alle kunne føle seg sett. Til tross for dette er det ikke alle ungdommer som føler seg sett. For eksempel kjenner noen av oss til en konfirmant leder. Som var flink til å prate med gutter. Da følte jentene seg ikke like mye sett.

- **Jesus ga rom til alle, både store og små, gis det rom til ungdommene?**

Noen kirker har ikke andre tilbud enn konfirmantundervisning, andre har diverse tilbud rettet mot ungdom som f.eks. matlaging, klubber og kveldsgudstjenester rettet mot ungdom. En del unge synes det er tidlig med morgengudstjeneste, konfirmanter får velge litt når de kommer, blir presentert for menigheten for å introdusere dem og gi dem fellesskap, spill og chill, trosopplæring 0-18. Høymesser og gudstjenester er kanskje ikke rettet mot ungdom eller tilrettelagt?

- **Møter vi ungdommene på deres forum?**

Åpne fora er viktig, det muliggjør at ungdommer kan gå både i sine egne menigheter og andre menigheter/trosfellesskap. Kanskje er det mer struktur/trygghet/samhold i DNK. Kirken må ha aktiviteter som treffer ungdommens interesseområder for å gi dem noe å gjøre, slik at de føler tilhørighet. Derfor er det viktig at vi gir dem slike arenaer.

Vi bør gå ut å snakke med dem og møte dem der de er, og invitere dem inn i fellesskapet og ikke ta nederlaget på forskudd. Det er avgjørende at vi bruker nettverket vi har aktivt og at vi er i kontakt med eksterne organisasjoner/grupper/speider for å få personer inn i kirken. Møte ungdommen på 17. mai, engasjere ungdommen som allerede er i menigheten til å gå ut på gressmatten (eller der folk er) på 17. mai for å gjøre kirken synlig. Det er viktig å møte dem og fortelle/nå ut gjennom andre medium f.eks. gjennom lovsang, diskusjon eller mat. Vi bør gjøre oss synlig i ungdomsmiljøet/-miljøene.

Ikke alltid. Mange voksne forstår ikke ungdommer i dag, hva de er opptatt av. Det er vanskeligere å nå ut til dem. Det er ikke lett for alle ungdommer å sitte stille å høre på noen snakke i en time i strekk. Vi bør ta en annen vinkel til hvordan vi kan få dem engasjert i det en snakker om. Ikke bare si hysj hele tiden. Vi bør gjøre ting istedenfor å bare informere dem. Blant annet ved å se på konfirmanter som en ressurs.

- **Hvordan kan vi følge Jesus tettere den dag i dag?**

Ved å lese om han, lovsynge, lære mer, utforske hva kirken og bibelen har å tilby.

- **Har ungdommer i dag et sterkt bånd til Jesus?**

Varierer veldig, noen lærer kun om Jesus i kirka og skolen. Derfor får de ikke et tett forhold til Jesus. Mens de som lærer mest om Jesus via kirken får kanskje et tettere bånd til Jesus. Noen kan føle det er vanskelig å bygge et sterkt bånd til Jesus selv gjennom trosopplæring, det føles mer som du bare leser og hører om en kar, men ikke bygger relasjon.

Vi kan spørre Jesus om hjelp i bønn og følge Jesus etterpå. Å følge Jesus er å gi han ansvar. Vi kan få hjelp av Jesus til å hjelpe andre å tro på ham. Burde vi ta Jesus i hjertet? Trenger ikke å følge Jesus bevisst hele dagen, men så lenge du har Jesus i hjertet, så vil han være med deg. Trenger ikke å være så streng på å ikke drikke, ikke feste. Det handler mer om å ha Jesus i hjerte, ha Jesus mer i tankene i valgene vi tar og tingene vi gjør.

○ **Hvordan kan det personlige båndet med Jesus påvirke etterfølgelsen.**

Desto bedre du «kjenner Jesus» desto lettere er det å følge Jesus både når du møter motstand, og medgang. Men hvis du ikke har en nær relasjon til Jesus så kan det virke vanskeligere når du møter motstand, fordi man gjerne har fått høre at livet blir en dans på roser etter du har begynt å tro. Jo nærmere forhold du har til Jesus jo lettere føles det å stå i stormen. Vi kan prøve å bedre oss selv gjennom å prøve å være mer lik Jesus. Lærer man Jesus å kjenne gjennom «enkle» kilder, blir det lettere å kjenne Jesus.

Variere på hvem du spør. Vil si det, har vært i kirken i noen år, har en venninne som ikke hadde et sterkt bånd til kirken fordi hun var homofil. Hun følte seg ikke velkommen i kirken på grunn av legningen sin. På sosiale medier kommer det fort frem at homofili ikke er så godtatt i kirken. Det varierer fra kirke til kirke hvor godtatt det er. Vil at det skal komme mer frem at det er godtatt i DNK. At det er to syn som godtas om homofili. Alle skal kunne komme til Jesus uavhengig av legning, religion, alder og etnisitet. Kirken skal være en plass alle skal kunne komme til uansett.

En i komitearbeidet deler at hen har hatt et anstrengt forhold til Jesus. Jeg har hatt problemer med å se Jesus til tider og hatt problemer i livet. Hvorfor har Jesus gitt meg disse problemene? Har vært konfirmant leder og aktiv i kirken lenge, har hatt mulighet til å være med på ting å få et bedre bånd til Jesus. Det å kunne snakke med presten har hjulpet meg veldig. Det er vanskelig nå om dagen, det er mange uroligheter i verden.

Noen sier de kan ha et sterkt bånd, men det varierer. Varierer fra miljø og familie. De som kommer fra miljø med sterke relasjoner er det vanligere å ha et sterkt bånd til Jesus. Dersom du kommer fra en familie med svakere bånd, kan dette også føre til et svakere bånd med Jesus.

○ **Lærer vi fortsatt ungdommen å følge ham?**

Ja, ved å snakke om åndens frukter, Kjærlighet, omsorg, m.m. Lære dem om Guds budskap om godhet.

Samtidig var det veldig kristent i Norge før. Men nå, hvis du ser på skolegangen så lærer du ikke mye om Jesus. Mange har et forhold til Jul, men bare fordi de får gaver. Hvis du konfirmerer deg kristelig har du en større sjanse til å få en bedre relasjon med Jesus.

- **Med inntoget av KI, hvordan kan man bruke dette som et verktøy til å følge Jesus?**

En kan få KI til å forenkle bibeltekster, bruke det som et verktøy for tolkning, den finner koblinger til andre steder i bibelen som et slags sorteringsverktøy, finner ideer til aktiviteter og idemyldring. I tillegg kan en finne ut hva viktige bibel tekster, har sagt, og hva vi må gjøre. Med KI kan vi finne vi mulig finne ut mye/alt av det vi må gjøre for å finne guds mirakel.

Bruke KI til å svare på mer filosofiske spørsmål. Bruke KI til å finne vanskelige spørsmål om kristendommen. F.eks. dinosaurer og skapelsen. Kanskje finne andre perspektiver på ting.

- **Ville Jesus brukt KI?**

Han hadde kanskje brukt det for å tulle. Tror kanskje han hadde brukt det til å eksperimentere? Ja, han ville brukt KI i moralske ting. Han hadde kanskje fortalt likninger med KI i. Han hadde kanskje brukt KI til å fremme god moral gjennom likninger. (Kanskje sjekke hva KI mener?)

- **Hva kan KI hjelpe oss med å følge etter Jesus?**

KI kan hjelpe til å nå ut til flere land. F.eks. skrive en artikkel om Jesus, med KI kan du genere teksten på flere språk. Du kan lage podkaster, nå ut til enda flere mennesker. Med bruk av KI kan man nå en større målgruppe, og spre budskapet mye mer effektivt og til et større publikum.

- **Hvordan blir vi mer lik Jesus, og hvordan ser det ut i praksis?**

Ved at vi prøver å gjenspeile det vi har fått fra Gud og Jesus, og prøve å gjøre dette i vår egen hverdag. Lese om Jesus, og ta lærdom i det vi leser. Behandle alle med samme respekt, elske alle uavhengig av handling og kunne tilgi. Å se andre. Strekke ut en hånd.

- **Bibelen har mange historier på moral og handlemåte Jesus hadde, klarer vi i dag å følge eksemplene hans?**

Dette er noe som kan være vanskelig. Vi er bare mennesker med våre egne feil og mangler, men vi kan alltid gi det et godt forsøk. Skape et samfunn der vi alle kan være på samme «nivå». Behandle alle som medmennesker

- **I en tid hvor mange unge sliter med fremtidsangst, selvrealisering og mental helse, kan etterfølgelse av Jesus gi dem håp og retning?**

Det tror vi stemmer. Vi kan for eksempel legge bekymringene våre i Guds hender, la Gud forme oss, han er barmhjertig og ønsker det beste for oss og han har en plan. Hvis du tror så kan man finne trøst i Gud. Håpet i Jesus kan gi oss fast grunn å stå på. «Ikke bygge hus på sand». I barokken sa de, ikke tenkt på kjærlighet, ikke tenkt på venner, du skal uansett dø en dag, da kommer du til himmelen og da vil du få alt du vil ha. I opplysningstiden sa prester heller at du skulle leve livet ditt i glede (ustagn uten kilder). Mange som føler seg alene skulle ha vært mer klar over at Gud og Jesus er med dem og at de aldri er helt alene. Kirken bør reklamere mer om at Kirken har

personer som kan snakkes med, som har taushetsplikt. Informere om at det er personer i kirken som kan snakkes med. Det bør være noen som er på deres alder, som kan kjenne seg igjen i hvor de er i livet.

- **Hvordan tror du Jesus ville håndtert en konflikt eller utenforskap (forklar hva utenforskap er) mellom mennesker?**

Vi tror Jesus hadde inkludert. Prøvd å snakke med dem, forstå hvorfor de ble utestengt. Tror han hadde han snakket med de andre i gruppen slik at de også ble inkludert. Referert til bibelen, snakket om moral. Tror Jesus hadde sett noen som var utenfor, snakket med dem og tatt dem inn i sin gruppe. Han ville nok introdusert dem til alle han kjente. Hvis personen syns det var vanskelig å introdusere seg selv, hadde han introdusert dem for dem. Jesus hadde tatt ansvaret med å inkludere dem. Jesus hadde sagt at det viktigste var frelse til himmelen.

- **Hva ville Jesus gjort hvis han hadde vært i et rom med mange som ikke var enige med hverandre?**

Tror Jesus hadde observert hva konflikten var, hvordan den startet, bedt folk roe seg, høre meningene til folk. Han hadde funnet måte til å løse problemet. Funnet roten til problemet også snakket om det med alle sammen. I Matteus står det om når fariseerne vil steine kvinnen, og Jesus spør hvorfor de har rett til det. Han ville lært de hvordan de skulle kommet til himmelen.

- **Hvis noen meldte seg ut av kirken på grunn av spørsmål knyttet til for eksempel seksualitet, abort, ekteskap, eller på grunn av andre spørsmål «What would Jesus do?»**

Det står i bibelen at hvis du slutter å tro, så kan du alltid komme tilbake. Gud skapte alt, hvorfor skulle han skapt mennesket slik at de kunne vært homofile eller lignende, hvis han ikke ville det?

- **Hva ville Jesus ha sagt til noen som sliter med å tilgi seg selv?**

Jesus ville trolig sagt, tilgi deg selv

Hvordan tror du Jesus ville reagert hvis han så noen som var redd eller bekymret for framtiden?

Tror han hadde sagt at det ville gå fint, og ordne seg. Kommer litt an på, hvis det er noe alle gjør, så ville han sagt at folk gjør ting i forskjellig tempo. Vi kan finne ut av det sammen. Det går bra, vi kommer til himmelen. Elske vår neste som oss selv. Må elske oss selv først.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Asbjørn Finnbakk	715	23/03791-12	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	10.09.2025

Ny vararepresentant til Kirkens nødhjelps representantskap

Saksorientering

Jarle Stokka har sluttet som representant for lek kirkelig tilsatte i Stavanger bispedømmeråd, etter at han sluttet som kateket. Han var vararepresentant til Kirkens nødhjelps representantskap.

Bispedømmerådene og Kirkemøtet er oppdragsgivere for Kirkens Nødhjelp og oppnevner sine representanter til organisasjonens representantskap. Fungeringsperioden for Kirkens Nødhjelps representantskap er lik valgperioden for Den norske kirke.

Bispedømmerådet må nå oppnevne en ny vararepresentant.

Ny oppnevningsperiode går fra dagens dato og ut bispedømmerådsperioden. Eirik Faret Sakariassen er fast representant.

Kirkens Nødhjelps representantskap definerer oppdragsgiverrollen som følger:

1. Oppdragsgiver oppnevner en sentralt plassert person som sitt medlem i representantskapet.
2. Protokoll fra representantskapsmøte, inkludert årsmelding og regnskap, sendes oppdragsgiver. Oppdragsgiver tar denne formelt til orientering, og gir Kirkens Nødhjelp konstruktiv tilbakemelding.
3. Oppdragsgiver inviterer Kirkens Nødhjelp til samtaler om aktuelle utfordringer i kirkens internasjonale oppdrag.
4. Der det ligger til rette for det, utnevner menighetsråd en Kirkens Nødhjelp-kontakt. Oppdragsgiver mobiliserer til Fasteaksjonen og initierer ikke konkurrerende innsamlingstiltak i fastetiden.
Kirkens Nødhjelp tilbyr menighetene ressursmaterieell til Fasteaksjonen.
Der det ligger til rette for det, gjennomføres lokalaksjonen økumenisk.

5. Menighetene bør regelmessig gi offer til Kirkens Nødhjelp og bidra ved katastrofeinnsamlinger.

Rådet står fritt til å velge medlem og varamedlem blant rådsmedlemmene, administrasjonen, andre fagpersoner eller tillitsvalgte. Når det gjelder kandidater ut over rådets egne medlemmer, kan rådet be administrasjonen om å forespørre og oppnevne disse.

I første omgang kan rådet drøfte om noen av dets egne medlemmer ønsker å påta seg rollen. Dersom en ikke ønsker en representant fra rådet, kan en be administrasjonen om å finne et medlem fra en av de andre aktuelle gruppene.

Forslag til vedtak

Som Stavanger bispedømmeråds representanter til Kirkens Nødhjelps representantskap oppnevnes representanter ut fra føringer gitt i møtet.

Stiftsdirektørens rapport september 2025

Kirke og samfunn

900 års jubileum

Feiring i pinsen

Feiringen av Stavanger domkirke, bispedømme og by samlet tusener til glade festdager med kongelig besøk, historisk teater, høytidelige prosesjoner og fantastiske gudstjenester 7. og 8. juni.

Pinseften deltok rundt 10 000 mennesker i arrangementet «900xHURRA», der feiringen av by og kirke skjedde i hele Stavanger sentrum og i regi av mange samarbeidspartnere.

Kirkens bidrag til feiringen denne dagen var blant annet vandreteateret «Sang, dans og lek i 900 år» i Byparken, der kirke- og samfunnsliv i 900 år ble spilt ut i fem ulike tablåer. Barnekorsangere fra mange menigheter deltok sammen med skuespillere og statister. Klokken 14 urframførte et stort barnekor med sangere fra menigheter i bispedømmet en nydelig sang «Denne timen», laget av Odveig Klyve og Anna Klungre Etterpå holdt HKH kronprinsesse Mette-Marit en flott tale til byen, der hun sa at hun syntes det var fint å tenke på at denne byen startet med kirka

I tillegg var dette dagen da kirkens jubileumsbåt endelig ankom Domkirken. Derfor ankom biskopen jubileumsfeiringen roende inn Vågen.

Pinsedag var det klart for jubileumsgudstjeneste i den nyrestaurerte domkirken, alle plasser ble fylt opp. Gudstjenesten ble en mektig opplevelse. Ordføreren, fylkesordføreren og bispedømmerådslederen leste dagens tekster. Og sammen med kommunen inviterte vi til mottagelse for gjester på Atlantic.

4. juli Markering av 900 års jubileet og Crossings 200

4. juli besøkte tre generasjoner av kongefamilien Stavanger domkirke, på Dronning Sonjas bursdag. Representanter fra Den norske kirke, ulike tros- og livssynssamfunn, og ulike deler av Rogaland var samlet til velsignelse i Domkirken. Hele arrangementet ble filmet og strømmet direkte til skjerm på Torget i Stavanger.

Her kan dere lese mer om og se filmen fra arrangementet: Kongelig fest ved den store utreisen- Stavanger bispedømme

Pilegrimsdag for store og små 16. august.

Denne dagen kom det pilegrimer til Stavanger domkirke fra flere steder i Rogaland: Noen kom fra en fem-dagers vandring fra Egersund til Stavanger. Seilskuta Gurine kom fra Avaldsnes eller Utstein. Noen gikk en mindre distanse fra Munkehagen i Stavanger og ned til domkirken.

Til slutt møtte alle i Kongsgård skolegård der det var mulighet for å grille og det var underholdning av sjongleringsgruppen Flaks.

Det ble også avduking av en ny montert milestein utenfor Domkirken. Til slutt samlet alle til en fin pilgrims gudstjeneste i Domkirken.

Været var på vår side og det ble en fin dag på alle måter.

19 august Escape i Domkirken. - Jakten på relikvieskrinet

Tirsdag 19. august ble studenter invitert til en helt spesiell opplevelse i Stavanger Domkirke. Jakten på relikvieskrinet - et historisk inspirert Escape Room-eventyr i Domkirken.

Basert på ekte arkeologiske funn og mystiske hendelser under restaureringen av kirken, fikk deltakerne én time til å løse gåter, finne skjulte spor og avsløre hemmelighetene til den gåtefulle sjefsarkeologen Dr. Sean Denham. Målet var å finne det legendariske relikvieskrinet som har vært savnet i århundrer.

Jakten på Relikvieskrinet var historisk escape room-opplevelse hvor man både lærte noe om domkirkens 900 år lange historie og løste små og store oppgaver og mysterier. Til slutt møtte de biskop Anne Lise hvor de skulle finne nøkkelen som passet til relikvieskrinet.

Til slutt samlet vi oss nede i Domkirke kjelleren til taco og samtale.

Det ble en spennende og fin kveld og det ble fulltallig med studenter. Tilbakemeldingene var veldig gode blant studentene som virkelig følte de hadde lært nye ting. Dette var et 900-års jubileum. Et samarbeid mellom U-kirke og studentprestene i UiS og Vid.

Kommende arrangement:

Overskriften er "Tøff tids tale" v/musiker og aktivist Marthe Valle i Stavanger domkirke kl.19.00.

Arrangeres som en foredragsserie sammen med Universitetet i Stavanger, Den norske kirke og Ytringsfrihetsbyen Stavanger. Serien er en del av Stavangers 900-årsfeiring.

På bispedømmets side står det «En stemme for de stemmeløse» – dette vil bli endret.

«I en tid preget av uro, polarisering og taushet, inviterer vi til et sterkt og nært konsertforedrag med artist og aktivist Marthe Valle.

Med nyskrevne sanger, tekster og refleksjoner vever hun sammen musikk og budskap i et ærlig og håpefullt foredrag om ytringsfrihet, mot og solidaritet - i møte med både verdens smerte og vår egen».

Legger ved link til kjøp av billetter.

<https://event.checkin.no/101575/en-stemme-for-de-stemmelose-musikkforedrag-med-marthe-valle>

Kapittel, med bibelen som tema

Kapittel, Stavanger internasjonale festival for litteratur og ytringsfrihet som arrangeres årlig, har i år Bibelen som tema. I den forbindelse er det mange interessante arrangement. Flere av arrangementene har bidragsytere fra den norske kirke og noen av arrangementene er også i et samarbeid.

Sjekk nettsiden deres for mer informasjon. Kapittel

Norsk orgelfestival

11.-14. september arrangeres den årlige orgelfestivalen, årets tema er Røtter.

Festivalens hovedformål og visjon for arbeidet står slik formulert i festivalens vedtekter: Norsk Orgelfestival skal arbeide med å fremme orgelkultur og orgelmusikk i all sin bredde. Sentralt i dette arbeidet står:- Den kirkemusikalske arven.- Bidra til nyskaping og fornyelse av orgelmusikken.- Gi et viktig tilbud til det allmenne publikum med gudstjenester, konserter og åpne foredrag o.l.- Være et fagforum for studenter, organister og kantorer der de kan hente kunnskap og inspirasjon i sitt arbeide med musikken.

Det er et spennende konsertprogram og faglig program. Sjekk nettsidene for mer info:

Norsk orgelfestival > Forside

Ungdom

UT 2.0 2025

Det arrangeres ungdomsting i alle bispedømmer i Den norske kirke. Alle har det til felles at Ungdomstinget velger et ungdomsråd, som i sin tur velger to delegater som sendes til Ungdommens kirkemøte. Samtidig ser en at det ikke er like rammer for gjennomføring av Ungdomstingene i de ulike bispedømmene, som også gir utslag på deltakelse og opplevelse av Ungdommens Kirkemøte.

Stavanger bispedømme har siden 2017 hatt samtaler med kolleger i andre bispedømmer rundt denne tematikken, og drøftet ulike tiltak som kunne vært til styrke for det enkelte bispedømmet i denne sammenhengen.

Disse samtalene var bakgrunnen for utviklingen av et konsept som ble kalt UT 2.0 og som ble avholdt for første gang i 2022. Dette er en Ungdomsrådssamling for Nidaros, Bjørgvin, Stavanger og Agder og Telemark. Å skape relasjoner på tvers av bispedømmene, lære mer av hverandre og bli opplært i hvordan arbeide med saksarbeid er noen av målene for samlingen.

Nytt av året var at hvert Ungdomsråd hadde arbeidet frem et forslag til sak som skulle behandles i komité og plenum. Disse ble så sendt videre til Den norske kirkes ungdomsutvalg (DNKU) som innspill til fokussak på årets Ungdommens Kirkemøte (UKM).

I år møttes 20 medlemmer fra disse rådene til UT 2.0 den 20-22. juni på Sola. Deltakerne var innlosjert på Quality hotell og hadde samlingene og møtene sine i Sola kirke.

Evalueringen viser at denne samlingen var udelt positiv og en praksis en ønsker å videreføre. Det oppleves som både lærerikt og inspirerende for medlemmene i Ungdomsrådet.

UT-Konferansen

UT konferansen arrangeres årlig av Stavanger bispedømmeråd og er et samlingssted for ungdom, ansatte, frivillige, barne- og ungdomsorganisasjoner og utdanningsinstitusjoner.

UT konferansen består av to ulike programtilbud, "Ungdomstinget" og en "Fag- og nettverkssamling om ungdomsarbeid".

I år arrangeres konferansen på Holmavatn Ungdoms- og Misjonssenter den 14-16 november.

Ungdomsrådet har vedtatt arbeidstittelen «Sammen i fellesskapet», å ha saken «Sammen i fremtiden- hvordan ønsker ungdommer på UT 2025 at kirken skal se ut i 2030?», i tillegg til fokussaken fra årets Ungdommens Kirkemøte (UKM).

Ungdomsrådet ser med begeistring på Kirkemøtets vedtak om satsing på Unge i tiden som kommer og ønsker å legge til rette for samtaler og refleksjoner for hvordan dette kan gjøres på en god måte slik at det fortsatt vil være gode tilbud for unge voksne og ungdom i fremtiden.

Fagdag- og nettverkssamlingen vil også rette fokus rundt Kirkemøtets beslutning om å satse på Unge.

Fotoutstilling om diakoni

Prosjektet har tittelen «Gi oss en drøm vi kan tro på. En fotoutstilling om diakoni» og er en utstilling der fotografer fra Frelsesarmeen, Kirkens Bymisjon, Stiftelsen Signo, Kirkens Nødhjelp, Den norske kirke og Diakonhjemmet har valgt ut seks historier som til sammen gir et innblikk i hva diakoni er.

Utstillingen har stått i Stavanger 11. juni - 26. juni på Domkirkeplassen ved Domkirken.

Utstillingen ble en del av programmet for feiringen av Stavanger bispedømme, Stavanger domkirke og Stavanger by som er 900 år.

Haugesund 5. august – 18. august utenfor Vår Frelses kirke, midt i sentrum. Fotoutstillingen har stått både under Sildajazz (6. – 9. august) og under Filmfestivalen i Haugesund (16. – 22. august).

Vi opplever at utstillingen ble godt tatt imot. Plasseringen foran Domkirken og mellom var Frelses kirke og menighetshuset gjorde at mange tok en runde og så på bildene når de passerte utstillingen.

Kommunikasjon

I juni ble det holdt teamssamlinger i kommunikasjonsnettverket, som er under oppbygging. Tema var å dele gleder og utfordringer samt lære om felles ressurser. Rundt halvparten av deltakerne hadde kommunikasjon som oppgave i stillingsbeskrivelsen, og «tid» ble oppgitt som den største utfordringen.

På Forum for undervisning og læring holdt kommunikasjonsrådgiver et innlegg om den nye kommunikasjonsstrategien og det «Å vende ansiktet ut».

Det er planlagt fagdag om kommunikasjon 5. februar med blant annet vekt på kommunikasjon med unge.

Årsplan

I forbindelse med nedbemanningsprosessen vinteren 2025-26 signaliserte bispedømmerådet at det ville være rom for å justere årsplanen, når det er færre stillinger til å utføre det planlagte arbeidet.

Vi har vurdert om årets årsplan burde revideres, men har kommet til at den beste veien videre er å ta med det som ikke blir gjennomført i 2025 videre til arbeidet med årsplan 2026. Årsplan 2025 ligger til grunn for arbeidet i år, men internt i denne prioriteres tiltak etter behov, betydning og praktiske muligheter for gjennomføring.

Staben ved kontoret skal arbeide med neste års årsplan på stabsdag i starten av september. Etter hvert vil et forslag til årsplan for 2026 bli lagt fram for rådet.

HR

Tiltredelse

Torbjørn Nedrebø tiltrer stillingen som sokneprest i Ytre Stavanger prosti, med tjeneste i Hafrsfjord sokn, den 1. oktober 2025.

Fratredelse

Lars-Tore Anda Erdal fratrer stillingen som sokneprest i Karmøy prosti, med tjeneste i Avaldsnes sokn, den 2. september 2025.

Torbjørn Nedrebø fratrer stillingen som kapellan i Ytre Stavanger prosti, med tjeneste i Hinna sokn, den 30. september 2025.

Stefan Gaute Emmerhoff fratrer stillingen som domprost i Stavanger domprosti, den 30. november 2025.

Stein Ødegård fratrer stillingen som sokneprest i Jæren prosti, med tjeneste i Bryne sokn, den 28. februar 2026.

Vikariat

Kari Kvangarsnes Miller vikarierer i 25 % stilling som prostiprest i Stavanger domprosti, i perioden 01.08.2025-30.09.2025.

Sigfred Sørensen vikarierer i 60 % stilling som sokneprest i Karmøy prosti, med tjeneste i Åkra sokn, i perioden 01.08.2025-31.12.2025.

Fredrik Bråttvik vikarierer i 100 % stilling som kapellan i Sandnes prosti, med tjeneste i Høyland sokn, i perioden 11.08.2025-20.10.2025.

Marthe Marie Græsdal Bowitz-Knudsen vikarierer i 20 % stilling som prestevikar i Tungenes prosti, med tjeneste i Rennesøy sokn, i perioden 15.08.2025-15.05.2026.

Ragnhild Tusvik Grøndal vikarierer i 50 % stilling som prestevikar i Ytre Stavanger prosti, med tjeneste i Hinna sokn, i perioden 01.09.2025-28.02.2026.

Leif Magne Helgesen vikarierer i 50 % stilling som sokneprest i Stavanger domprosti, med tjeneste i Kampen sokn, i perioden 01.09.2025-31.10.2025.

Stein Erik Horjen vikarierer i 50 % stilling som sokneprest i Stavanger domprosti, med tjeneste i Kampen sokn, i perioden 01.09.2025-31.12.2025.

Sigve Hasseløy Clementsen vikarierer i 50 % stilling som sokneprest i Karmøy prosti, med tjeneste i Avaldsnes sokn, i perioden 01.09.2025-31.12.2025.

Camilla Mariann Skjældal Cazon vikarierer først i 100 % og så i 50 % stilling som sokneprest i Stavanger domprosti, med tjeneste i Stokka sokn, i perioden 20.08.2025-31.10.2025.

PARTNERSHIP AGREEMENT

BETWEEN

THE DIOCESE OF CARLISLE (CHURCH OF ENGLAND)

AND

THE DIOCESE OF STAVANGER (CHURCH OF NORWAY)

For over fifty years, there has been a connection between the Diocese of Carlisle and the Diocese of Stavanger. This relationship has included exchanges between the two bishops, youth exchanges, and visits by rural deans from both dioceses.

In 2013, the two dioceses signed a partnership agreement for a five-year period. This agreement has been followed up with regular contact, prayers, and several mutually beneficial visits. The agreement was renewed in 2018.

In addition to this historical and present contact, the Porvoo Agreement adds a dimension to the relationship between the Dioceses. Through the Porvoo Declaration we "commit ourselves to share a common life in mission and service, to pray for and with one another, and to share resources."

We are committed to sharing in this link, to support and learn from one another in growing friendship, as disciples of Jesus Christ.

On this basis we agree we will:

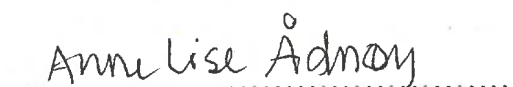
- Include each other in prayer, by exchanging subjects of thanks and prayers.
- Arrange for exchanges and visits.
- Inform each other mutually, by phone, email, websites etc.
- Be proactive about the link in our respective Link Groups, in each diocese, and
- Explore our different ecclesiologies, to further our common mission.

Focus area for this period:

- **Young people**
 - youth exchange
 - experiences with youth congregations
 - challenge local churches to take responsibility for recruiting volunteers and providing other resources
- **Link between congregations through friendship agreements**
 - developing local churches
 - mission strategies and strengthening the missional aspect of church development
 - ways of organizing and practising diakonia in the church
 - relevant teaching and discipleship programmes
 - share experiences and plans for working through arts and culture
 - the service of lay people in church ministries

If opportunities arise, the partnership dioceses may also cooperate in other areas.

Geir Skårland

Fra: ikke-svar@epost.svar.regjeringen.no
Sendt: torsdag 14. august 2025 13:09
Til: Geir Skårland
Emne: Kvittering på innsendt svar på Stavanger biskop, Den norske kirke
Vedlegg: Innsendt svar.pdf

Kvittering på innsendt svar på Høring - NOU 2025: 3 Ny kulturmiljølov

Saksnummer: 25/1428
Sak: Høring - NOU 2025: 3 Ny kulturmiljølov
Lvert: 14.08.2025 13:08
Svartype: Med merknader
Jeg svarte som: Annen
Avsender: Stavanger biskop, Den norske kirke
Kontaktperson: Geir Skårland
Kontakt e-post: gs496@kirken.no

Høring om ny kulturmiljølov

Stavanger biskop
Innledning om høringen

Stavanger biskop ser at Klima- og miljødepartementet har sendt forslag til ny kulturmiljølov på høring.

Biskopene er egne organer i Den norske kirke, i tillegg til at de samlet sett utgjør Bispemøtet og er medlemmer i Kirkemøtet. Etter kirkeordning for Den norske kirke, har den enkelte biskop godkjenningsmyndighet når det gjelder tiltak ut over vanlig vedlikehold i kirker (Kirkeordning for Den norske kirke, § 23).

Biskopen er derfor det organet Den norske kirke har satt til å forvalte Den norske kirkes ansvar for kirkebygg etter forskrift om forvaltning av kulturhistorisk verdifulle kirker, § 3. Biskopene er derfor sentrale organer i

forvaltningen av vernede og listeførte kirker, samt andre kirker, som også er arkitektonisk verdifulle og sentrale i alle lokalsamfunn.

Det kunne derfor vært naturlig å inkludere biskopene på listen over høringsinstanser for ny kulturmiljølov, i tillegg til Kirkerådet ved Den norske kirke. Kirkerådets rolle er blant annet å vedta regelverk og gi faglige råd til biskopene i kirkebyggforvaltningen, men som godkjenningsorgan har biskopene et selvstendig ansvar.

Det ville også vært naturlig å inkludere landets kirkelige fellestråd blant høringsinstansene, siden mange kirker vil bli berørt av endringer i lovverket, og alle kirkelige fellestråd er kirkeiere.

I høringsuttalelsen vil Stavanger biskop først si noe om overordnede forståelsesrammer for kirker og vern av kirkebygg. Deretter vil forholdet mellom vern og bruk, myndighetsforhold, listeføringsordningen, forslaget om fredning av kirkebygg fram til 1850, finansieringsutfordringer og forslaget av overføring av ansvar fra Riksantikvaren til fylkeskommunen bli kommentert.

Kirker som levende kulturminner

Kirker er alltid kulturminner og i nesten alle tilfeller mer enn kulturminner. Kirker er bygget og blir brukt som rammer for gudstjenester, kirkelige handlinger, kulturarrangementer, samlinger for barn og unge og møtested i lokalsamfunnet. Kirkene forstås også oftest som et hellig sted.

Kirkene er også bygget for bruk i Den norske kirke. Forholdet mellom kirke, stat og samfunn og intern kirkelig organisering har variert opp gjennom historien, men kirkene har alltid hatt den kirkelige bruken som formål og identitet. En kirke som slutter å være samlingssted må gjennom en prosess for å legges ned og skifte karakter.

Hovedperspektivet på alle kirker er derfor at de skal være til «bruk for gudstjenester og kirkelige handlinger og skal gjennom sin bruk tjene til Guds ære og menighetens oppbyggelse». (Regler for bruk av kirken, §1).

At kirker ofte har høy alder og høy arkitektonisk kvalitet gjør at kirkene blir viktige materielle kulturminner. Dette er det god tradisjon i Norge for å ta vare på. Samtidig er det særskilt viktig i forvaltningen av kirker som kulturminner å ta vare på den immaterielle kulturarven og den levende bruken som gjør kirkene til kirker.

Kirkelig kultur har mange stabile trekk. Gudstjenester og kirkelige handlinger har lange tradisjoner, og mye er stabilt gjennom tidene. Samtidig er oppstår

det nye samlingsformer, og kirken er en del av samfunnsutviklingen i forhold til både kulturell utvikling, forventninger til arrangementer, ny teknologi og profesjonalisering av byggforvaltning, blant annet i forhold til klima og miljø, universell utforming og sikkerhet.

Dette er det viktig å ha som perspektiv i forhold til vernehensyn. At kirker er kulturminner i aktiv bruk gir særskilte muligheter, særskilte verdier og særskilte utfordringer. Vernehensyn er viktige, men eksisterer alltid i samspill med andre hensyn. Dagens ordning med at biskopene, kirkelige fellesråd og kirken som trossamfunn nasjonalt selv har ustrakt myndighet over forvaltningen av kirkene er derfor et riktig og viktig uttrykk for at kirkebyggforvaltningen i høy grad må være helhetlig.

Som en overordnet kommentar til høringen vil biskopen derfor peke på at det ikke er tilstrekkelig å organisere kirkebyggforvaltning med kulturminnevern som primærhorisont. Kirken skal som andre samfunnsaktører forholde seg til samfunnets helhetlige ønske om vern av kulturelle verdier, men samfunnet må også forholde seg til at kirkene først og fremst er bygg i levende bruk, der vernehensyn spiller sammen med andre hensyn.

Dette betyr at også det er helt naturlig at kirkelige organer fortsatt bør ha myndighet minst som i dag i kirkebyggforvaltningen. Selv om både kirke og samfunn har sammenfallende interesser for vern av kirker, følger det av hva en kirke er at samfunnet også bør være bevisst på å ikke justere myndighetsforholdet mellom den helhetlige kirkelige forvaltningen og vernehensyn slik at ikke det kirkene primært er til for får spille med.

Bortfall av listeføringsordningen

Høringsnotatet foreslår å avvike ordningen med listeførte kirker og erstatte denne med at kirker bygd før 1850 blir automatisk fredet.

Dette innebærer å flytte grensen for automatisk freding 200 år framover, og frede 310 nye kirker. I Stavanger bispedømme vil bl.a. disse 12 kirkene bli fredet: Bokn kyrkje, Åkra gamle kirke, Utsira kirke, Askje kyrkje, Klepp kirke, Gjesdal kyrkje, Høyland kirke, Randaberg kirke, Helleland kirke, Sokndal kirke, Lund kirke og Bjerkreim kyrkje.

De fleste av disse kirkene har paralleller ellers i landet og i bispedømmet, både før og etter 1850. Selv om noen av dem er mer unike, kan derfor skillet i 1850 framstå noe vilkårlig i forhold til fredning, selv om 1850 skilte seg ut som det året det ble bestemt at hvert sokn skulle ha kirke med plass til en betydelig del

av befolkningen. En del av de kirkene som vil bli automatisk fredet ved en grense i 1850 er kirker som var store nok for et mindre lokalsamfunn når denne bestemmelsen ble innført.

Listeføringsordningen har vært et uttrykk for en nivåforskjell på vern av kirker. Denne nivåforskjellen har også dannet bakgrunn for saksbehandlingen, hos både kirkelige organer og hos vernemyndighetene. Høringsnotatet drøfter tidsperiode og forvaltning, men Stavanger biskop vil gjerne peke på at listeføringsordningen også har vært et sakssvarende uttrykk for graden av vern en kirke kan ha behov for.

I høringsnotatet gis det uttrykk for at behovet for vern av kirker mellom 1650 og 1850 varierer. Det pekes også på at det ideelle egentlig er enkeltvedtak om vern og at automatisk fredning både i prinsippet og reelt sett kan føre til en mer konservativ forvaltning av kirkebygg i denne perioden enn det som er hensiktsmessig. Stavanger biskop mener dette er en viktig og reell risiko som har betydning for hva slags ordning man bør lande på.

Gjennom mange år med samarbeid om vern av listeførte kirker har Riksantikvaren og biskopene utviklet en konstruktiv, samordnet og godt forankret praksis. Overføring til fylkeskommunen og en eventuelt automatisk fredning vil føre til at dette må avstemmes og bygges opp på nytt. Biskopen kan ikke se at forslagene i høringen i tilstrekkelig grad sikrer at dette vil gi tilfredsstillende rammer for Den norske kirke i balansen mellom bruk og vern av disse kirkene.

Selv om alternativet med fredning gjennom enkeltvedtak i første omgang kan virke mer arbeidskrevende, vil det, som høringen selv påpeker, gi en mer presis og formålstjenlig ramme for senere vurderinger av tiltak i disse kirkene. Vernemyndighetene er egentlig avhengige av mer presise beskrivelser av formålet med fredningen for å kunne ta beslutninger, og biskopen har som representant for Den norske kirke behov for en tydeligere plattform for å medvirke til beslutningen enn det de nye forslagene gir.

Dagens ordning gir et godt utgangspunkt for dialog mellom kirke og vernemyndighet, mens å erstatte listeføringsordningen med automatisk fredning vil gjøre fredningen til en ramme for kirkens forvaltning av sine bygg. Dersom tradisjonen for sterk tilbakeholdenhet i forhold til annet enn nødvendige vedlikeholdstiltak utvides til å gjelde 310 nye kirker, kan det føre til

en uønsket og uhensiktsmessig ubalanse mellom vernehensyn og den faktiske bruken som kirke.

Biskopen ser det som både naturlig og viktig at kirkelige organer har det siste ordet i spørsmål om tiltak for denne gruppen kirker. Dagens ordning sikrer samspill mellom de kirkelige organene og vernemyndighetene, og erfaringen viser at det er tilstrekkelig for at både kulturminnehensyn, kvalitet og tilrettelegging for bruk tas vare på.

Biskopen støtter derfor ikke forslaget i § 15c om automatisk fredning av kirker fram til og med 1850. Fredning bør, som i dag, bare benyttes når en kirke er så verdifull kulturhistorisk at alle tiltak må godkjennes av kulturminnemyndighetene. Dette krever særskilt begrunnelse og den typen saksbehandling og vurdering slike prosesser krever.

1850 som tidsskille for kirkebygg.

Basert på inntrykket fra Stavanger bispedømme, virker 1850 ikke som et hensiktsmessig skille for kirkelig arkitektur. Allerede før 1850 var byggingen av den typen kirker som ble reist etter typetegninger i gang.

Det ville vært mer naturlig å sette en grense før den storstilte kirkebyggingen på 1800-tallet.

Mange menigheter opplever utfordringer i bruken av langkirker i tre fra denne perioden. Det kan handle om mangel på universell utforming, mangel på toaletter, korpartier som blir for trange i forhold til ønskede innslag og plass til medvirkende, behov for områder i kirken der barn kan aktiviseres, utstyr til bildeframvisning, benker med en utforming som gjør det krevende å sitte lenge på dem og plass til andre instrumenter enn orgel.

Disse utfordringene oppstår i møtet mellom tradisjonelle bygg, endringer i kirkens gudstjenestep praksis, kultur og behov for tilrettelegging. I møtet med en del av disse utfordringene kan fredning gi for trange rammer. Biskopen støtter at de kirkene som i dag er fredet bør vernes på samme nivå og forvaltes ut fra kulturminnehensyn som i dag, men for kirker som relativt sett er yngre, er det behov for et tydelig handlingsrom for å gjøre det mulig å ta vare på kirkebyggets identitet og de behovene som følger av bruken som kirke samtidig.

Kirkearkitekturens historie, antallet eksisterende kirker av samme type fra samme periode og møtet med dagens behov og forventninger, tilsier derfor etter Stavanger biskops vurdering at å sette en grense for automatisk fredning

av kirkebygg ved 1850 blir å sette grensen for sent. En grense ved år 1800 eller 1750 ville fungert bedre.

Ellers kjennetegnes Stavanger bispedømme av mange nye kirker med høy arkitektonisk og kunstnerisk kvalitet. Disse hører ikke til i samtalen om vern av fortidsminner, men hvordan rammene for å ta vare på disse skal være vil bli viktig framover.

Vern og økonomi

I praksis er det kommunene som har det underliggende økonomiske ansvaret for vedlikehold av kirker.

Dagens press på kommuneøkonomien, der kommunen i praksis ofte har langt flere forpliktelser på ulike områder enn den har kapasitet til å følge opp, innebærer også en risiko for at kirkebygg ikke får de midlene som trengs til å vedlikeholdes forsvarlig eller kunne gjennomføre tiltak tidsnok og på en måte som er kulturminnefaglig forsvarlig. Det siste er ofte kostnadskreven.

Kirkebevaringsfondet er en viktig ressurs på dette området framover. Det tar likevel ikke bort sårbarheten ved utfordrende kommuneøkonomi.

Det ligger utenfor høringens horisont å adressere disse utfordringene konkret. På visitaser ser biskopen mange kommuner og fellesråd som tar godt vare på kirkene sine og prioriterer dette. Samtidig hører biskopen også at mange fellesråd og kommuner har utfordrende økonomiske rammer. Biskopen vil derfor benytte anledningen til å påpeke at minst like viktig som et godt lovmessig rammeverk for vern av kirkelige kulturminner er tilstrekkelig finansiering av vedlikehold og tiltak for å ta vare på kirkebygg.

I dette er Den norske kirke fortsatt avhengig av offentlig finansiering. Ellers i Europa er det relativt vanlig at kirkesamfunn ikke er i stand til å ta vare på kirker. Her er det norske samfunnet bedre stilt, men det vil ikke kunne fortsette slik uten at intensjonene i lovverket om godt kulturmiljøvern også følges opp av økonomiske ressurser.

Ansvarsforhold

Departementet foreslår å flytte godkjenningsmyndigheten for tiltak i fredede kirker fra Riksantikvaren til Fylkeskommunen. Dette vil gi fylkeskommunen samlet ansvar for kulturminnevern.

Den norske kirke har vært svært godt fornøyd med samarbeidet med Riksantikvaren. Fagkompetansen og vurderingene herfra har vært viktige i kirkebyggforvaltningen. Kirken har i praksis oftest lagt Riksantikvarens

vurderinger til grunn for sine vedtak. Samtidig har kirken satt pris på muligheten for dialog og kommunikasjonen med et spisset fagmiljø med god, samlet erfaring på området.

Stavanger biskop tenker behovet for et godt fagmiljø, samlet kompetanse og mulighet for dialog fortsatt vil være viktig i kirkebyggforvaltningen.

Konklusjon

Samlet sett mener Stavanger biskop at kirker bygd mellom 1650 og 1850 ikke bør fredes automatisk og at kirkens myndighet i kirkebyggforvaltningen minst bør være på samme nivå som i dag.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjarte Øen	712	25/02345-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	

Samarbeidsavtale mellom Stavanger bispedømme og Carlisle bispedømme

Vedlegg:

Partnership agreement 2025 - 20230 between Carlisle and Stavanger Diocese - signed
signert vennskapsavtale

Saksorientering

Vennskap er en viktig verdi – både for enkeltmennesker og for kirker. I en globalisert verden kan vennsapsrelasjoner mellom lokalsamfunn og kirkesamfunn i ulike land bidra til økt innsikt, engasjement og fellesskap. Den norske kirke (DNK) har gjennom flere tiår utviklet vennsapsrelasjoner med kirker i andre land, og de siste årene har dette blitt styrket gjennom formelle avtaler på bispedømmenivå.

Stavanger bispedømme har hatt en vennsapsrelasjon med Carlisle bispedømme i Church of England i over 50 år. Relasjonen har utviklet seg fra uformelle kontaktpunkter mellom biskoper til et bredere samarbeid. I 2013 ble det inngått en formell samarbeidsavtale mellom bispedømmene, med fokus på ungdomsarbeid, pilegrimsarbeid, retreat og menighetsutvikling. Avtalen ble fornyet i 2018, og inkluderte nye samarbeidsområder som diakoni, kirkelig kulturarbeid og vennsapsavtaler mellom menigheter.

Et særtrekk ved Carlisle bispedømme er det økumeniske samarbeidet på lokalt nivå, der ulike kirkesamfunn deler kirkebygg og menighetsaktiviteter. Bispedømmet har en aktiv misjonar strategi, og arbeider målrettet med å involvere lekfolk i kirkelig tjeneste.

I juni 2025 ble det signert en ny samarbeidsavtale mellom Stavanger og Carlisle bispedømme. Denne avtalen bygger videre på tidligere samarbeid og legger særlig vekt på:

- Ungdomsarbeid og ungdomsutveksling
- Erfaringsdeling om ungdomsmenigheter og frivillighetsarbeid
- Vennsapsavtaler mellom menigheter
- Strategier for menighetsutvikling og misjon
- Diakoni, kulturarbeid og disippeltrening
- Tjeneste og opplæring av lekfolk

Avtalen er forankret i Porvoo-erklæringen, som understreker fellesskap mellom lutherske og anglikanske kirker, og forplikter partene til felles liv i misjon og tjeneste.

I tråd med den nye avtalen satses det nå aktivt på etablering av vennskapsavtaler mellom menigheter i de to bispedømmene. Dette er en konkretisering av samarbeidet og gir rom for lokal forankring og gjensidig læring.

To nye avtaler er nylig inngått:

- **Hinna menighet** og **Ulverstone menighet**
- **Grødem menighet** og **Kirkby Lonsdale menighet**

Disse avtalene bygger på erfaringene fra tidligere samarbeid, blant annet mellom Sola menighet og St. James menighet, og oppleves som styrkende og komplementære til eksisterende misjonsavtaler.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet takker for orienteringen og uttrykker sin støtte til den nye samarbeidsavtalen med Carlisle bispedømme, samt satsingen på vennskapsavtaler mellom menigheter.

PARTNERSHIP AGREEMENT

BETWEEN

THE DIOCESE OF CARLISLE (CHURCH OF ENGLAND)

AND

THE DIOCESE OF STAVANGER (CHURCH OF NORWAY)

For over fifty years, there has been a connection between the Diocese of Carlisle and the Diocese of Stavanger. This relationship has included exchanges between the two bishops, youth exchanges, and visits by rural deans from both dioceses.

In 2013, the two dioceses signed a partnership agreement for a five-year period. This agreement has been followed up with regular contact, prayers, and several mutually beneficial visits. The agreement was renewed in 2018.

In addition to this historical and present contact, the Porvoo Agreement adds a dimension to the relationship between the Dioceses. Through the Porvoo Declaration we "commit ourselves to share a common life in mission and service, to pray for and with one another, and to share resources."

We are committed to sharing in this link, to support and learn from one another in growing friendship, as disciples of Jesus Christ.

On this basis we agree we will:

- Include each other in prayer, by exchanging subjects of thanks and prayers.
- Arrange for exchanges and visits.
- Inform each other mutually, by phone, email, websites etc.
- Be proactive about the link in our respective Link Groups, in each diocese, and
- Explore our different ecclesiologies, to further our common mission.

Focus area for this period:

- **Young people**
 - youth exchange
 - experiences with youth congregations
 - challenge local churches to take responsibility for recruiting volunteers and providing other resources
- **Link between congregations through friendship agreements**
 - developing local churches
 - mission strategies and strengthening the missional aspect of church development
 - ways of organizing and practising diakonia in the church
 - relevant teaching and discipleship programmes
 - share experiences and plans for working through arts and culture
 - the service of lay people in church ministries

If opportunities arise, the partnership dioceses may also cooperate in other areas.

Robert Benin

Anne Lise Adnøy

Vernon Røss

Helene B. Hellerdal

PARTNERSHIP AGREEMENT

BETWEEN

THE PARISH OF KIRKBY LONSDALE (CARLISLE DIOCESE) AND THE PARISH OF GRØDEM (DIOCESE OF STAVANGER)

For over fifty years, there has been a connection between the Diocese of Carlisle and the Diocese of Stavanger. This relationship has included exchanges between the two bishops, youth exchanges, and visits by rural deans from both Dioceses.

In 2013, the two Dioceses signed a partnership agreement for a five-year period. This agreement has been followed up with regular contact, prayers, and several mutually beneficial visits. A new agreement was signed in 2025.

Focus area for the current agreement are young people and links between congregations through friendship agreements.

On this basis the parishes of Grødem and Kersby Lonsdale are signing this agreement for a five-year period.

We agree that we will:

- Include each other in prayer, by exchanging subjects of thanks and prayers.
- Inform each other mutually, by phone, email, websites etc.
- Explore our different ecclesiology's to further our common mission.
- Arrange for exchange and visits.
- Share experiences on
 - mission strategies and how to strengthen the missional aspect of church development
 - ways of organizing and practicing diakonia in the church
 - relevant teaching and discipleship programs
 - youth work and youth congregations
 - the service of lay people in church ministries

We are committed to support and learn from one another in growing friendship as disciples of Jesus Christ.

Grødem siden

Kirby Lonsdale

Sten S. Staal

Lars E. Lunde

260 - Stavanger BDR Driftsrapport pr. 31.07.2025 - budsjettgruppe 1 (drift)

Driftsrapport - detaljert	Hittil i år	HiÅ bud.	Avvik (Xligger)	Årsbudsjett 2025	Kommentarer
30xx - Salgsinntekt avgiftspliktig	0	0	0	0	
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-193 890	0	193 890	0	
34xx - Tilskudd og gaveinntekter	-12 000	0	12 000	0	
3xxx - Andre inntekter	0	0	0	0	
Sum inntekter	-205 890	0	205 890	0	Merinntekt!
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	345 800	515 831	170 031	670 000	
Sum tilskudd mv	345 800	515 831	170 031	670 000	Mindreforbruk!
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	48 020 593	48 103 166	82 573	92 162 774	
5006 - Beredskap	760 476	991 667	231 191	1 700 000	Merforbruk kto. 50xx - 54xx (lønn og godtgjørelser inkl. AGA) = kr. 4.064.000.
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	2 311 518	1 912 167	-399 351	2 923 417	
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	4 798 403	954 333	-3 844 070	1 581 000	Merforbruk etter lønnstilskudd og NAV-refusjoner (kto. 57xx - 58xx) = kr. 1.172.000.
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	205 342	124 715	-80 627	438 940	
540x - Arbeidsgiveravgift	7 596 651	7 542 861	-53 790	14 263 728	Periodisert innsparisingskrav pr. 07.2025 = kr. 2.175.000. Oppnådd besparelse = kr. 1.003.000 (46 %).
57xx - Andre tilskudd	-570 067	-122 500	447 567	-210 000	
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-2 444 474	0	2 444 474	0	
599x - Refusjon lønnskostnader	-1 900 206	-1 494 999	405 207	-4 289 988	
59xx - Andre personalkostnader	94 867	212 908	118 041	438 000	
Sum Lønn og godtgjørelser	58 873 103	58 224 318	-648 785	109 007 871	Merforbruk!
60xx - Avskrivninger	0	0	0	0	
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	1 784 864	1 779 482	-5 382	3 065 120	
64xx - Leie maskiner, inventar mm	93 395	39 081	-54 314	81 000	
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	30 665	60 000	29 335	120 000	
67xx - Revisjon, regnskap og IKT	19 485	12 500	-6 985	25 000	
679x - Tjenester og flytting	631 761	666 669	34 908	925 000	
6797 - Adm. bistand proster	980 000	1 350 000	370 000	1 350 000	Mindreforbruk (pga. periodisering)!
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	125 545	109 000	-16 545	203 000	
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	792 069	1 775 949	983 880	2 708 000	Mindreforbruk!
69xx - Telefon, porto mv	2 640	2 919	279	15 000	
Sum andre driftskostnader	4 460 424	5 795 600	1 335 176	8 492 120	Mindreforbruk - se kommentar vedr. periodiseringer!
71xx - Reiser	1 517 870	1 609 592	91 722	2 745 009	
73xx - Reklamekostnad og representasjon	4 407	0	-4 407	10 000	
74xx - Medlemskontingent og gaver	16 995	7 000	-9 995	12 000	
77xx - Annen kostnad	8 061	0	-8 061	0	
Sum reiser og andre driftskostnader	1 547 333	1 616 592	69 259	2 767 009	
8xxx - Finansinntekter/kostnader	0	0	0	0	
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	0	0	
Sum	65 020 770	66 152 341	1 131 571	120 937 000	Mindreforbruk - se kommentar vedr. periodiseringer!
		Avvik i % av HiÅ bud.	1,71 %		

Resultat pr. 07.2025 viser et regnskapsført mindreforbruk på kr. 1.132.000. Korrigert for avvik som skyldes periodiseringer er det et mindreforbruk på kr. 832.000.
Pr. 06.2025 var det et regnskapsført mindreforbruk på kr. 1.531.000. Korrigert for avvik som skyldes periodiseringer var det et mindreforbruk pr. 06.2025 på kr. 1.231.000.

Lønn og godtgjørelser viser et merforbruk på kr. 649.000.
Pr. 06.2025 var det et merforbruk kr. 75.000.

Innsparingskrav pr. 07.2025 er oppnådd med 46 %, etter lønnstilskudd og NAV-refusjoner.

Driftskostnader har et samlet mindreforbruk på kr. 1.335.000.
Pr. 06.2025 var det et mindreforbruk kr. 1.258.000.

* Mindreforbruk kr. 370.000 på kto. 6797 - Adm.bistand proster. Skyldes i hovedsak periodiseringer (kr. 300.000).
* Mindreforbruk kr. 984.000 på kto. 68xx - Møter, kurs og seminarer m.m.

Kto. 71xx - Reiser viser et mindreforbruk på kr. 92.000 (pr. 06.2025: mindreforbruk kr. 24.000).

Øvrige driftskostnader har mindre budsjettavvik (mer-/mindreforbruk).

Når det gjelder lønn og godtgjørelser er det i budsjettvedtaket for 2025 lagt inn et samlet innsparingsbehov på kr. 3.987.000.
Dette er forventet oppnådd gjennom vakante stillinger uten vikardekning og refusjon sykepenger/fødselspenger.

Samlet merforbruk innen kto. 50xx - 58xx er kr. 1.172.000, noe som tilsier at man har klart å ta ut 1.003.000 (46 %) av budsjettet og periodisert innsparing pr. 07.2025.